

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د بنوونکو د روزني او

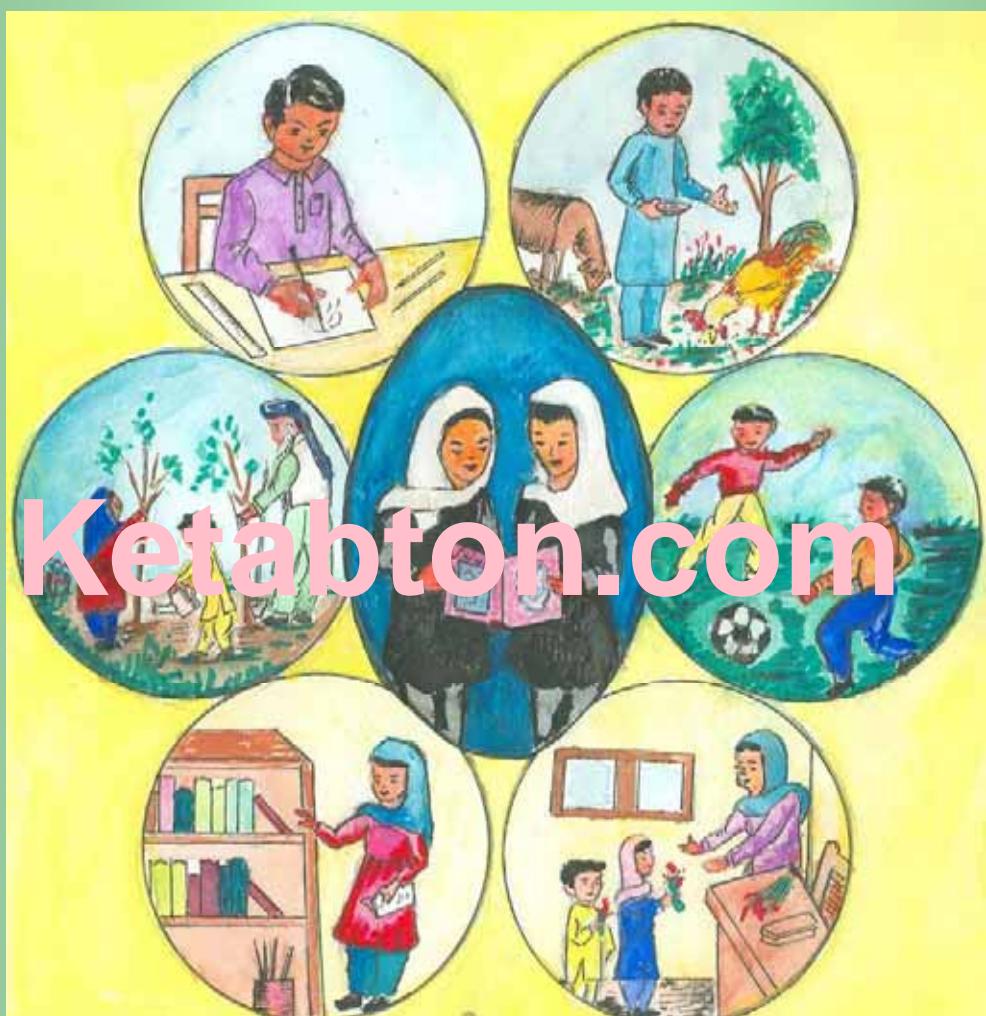
د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

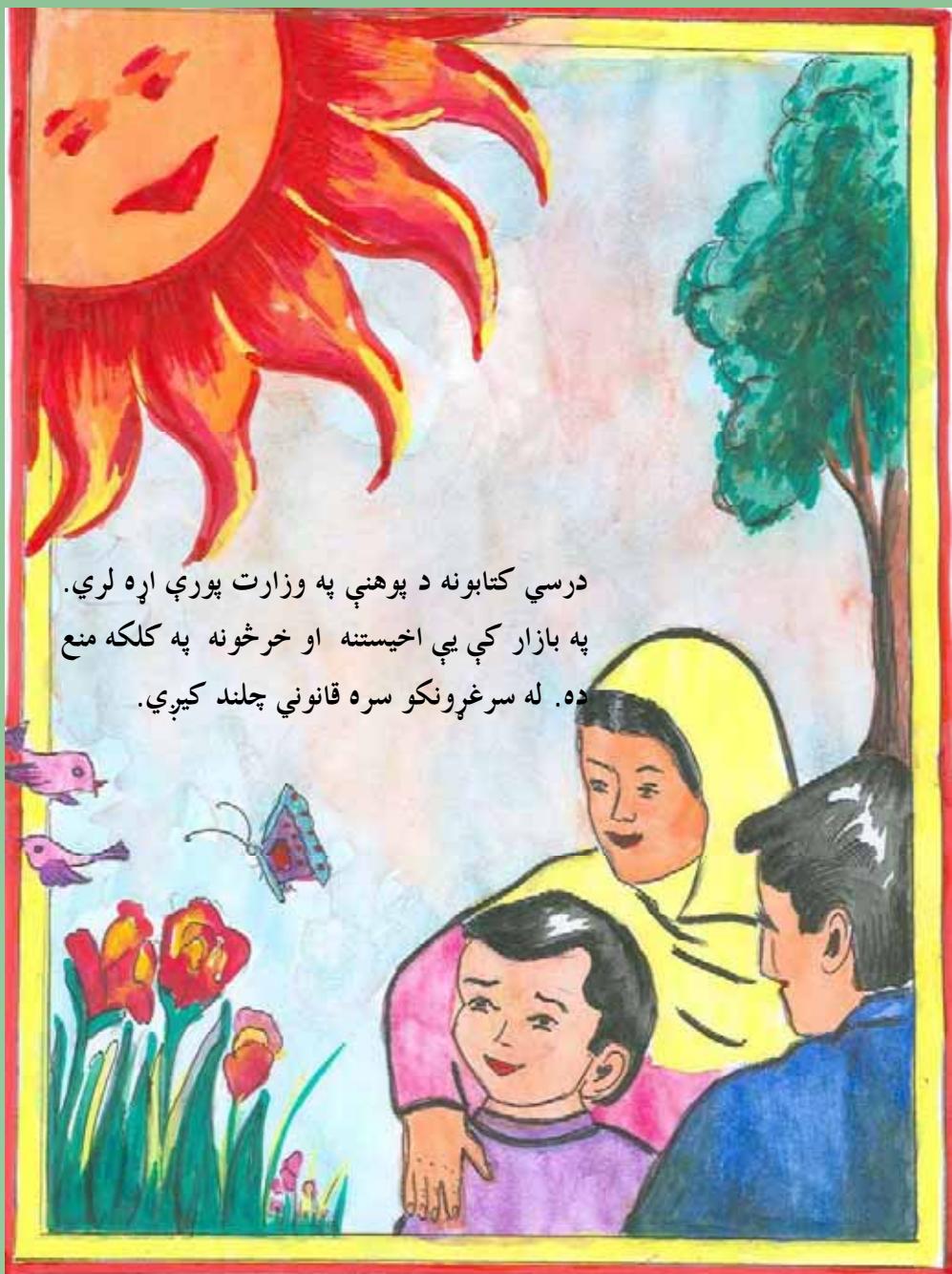
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۸۹ هـ. ش.

درسي کتابونه د پوهني په وزارت پوري اوه لري.

په بازار کې يې اخيستنه او خرڅونه په کلکه منع

ده. له سرغړونکو سره قانوني چلندي کېږي.

ISBN 978-9936-25-162-5

A standard linear barcode representing the ISBN 978-9936-25-162-5.

9 789936 251625 >

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د بنوونکو د روزني او

د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۸۹ هـ. ش.

د کتاب د تالیف، خپرني او تدقیق کمپتې

لیکوال:

ترینا "ستار محب زاده" د تعليمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړي.
د اکټر صدیق الله ویرا د پوهنې د وزارت سلاکار

تاید او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرګو د ديني، پوهنې او لوړو زده کپو د کمیسیونونو غړي.

د خپرني او تدقیق کمپتې:

د پوهنې وزارت:

حمدالله "ویدا" د پوهنې وزارت د علمي شورا غړي.

محمد عزيز "بختياري" د پوهنې وزارت سلاکار.

غلام سرور "بغلانی" د تعليمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د دري د دیپارتمنت غړي.

د کابل بنار د پوهنې ریاست:

- ۱ - رحمت الله د میرویس هوتكی د لیسې بنوونکي.
- ۲ - فریده د قاري عبدالله د لیسې بنوونکي.

د محتوياتو د ديني، فرهنگي او سیاسي برخو د خپرني او کره کتنې کمپتې:

۱. حیات الله ناصر د پوهنې وزات د علمي شورای غړي.
۲. دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزات د علمي شورای غړي او سلاکار.
۳. محمد آصف ننگ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئيس.

د تدقیق، تصحیح او خارنې کمیسیون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعليمي نصاب، د بنوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین - د کمیسیون رئيس.
د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستانی د تعليمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئيس.- غړي
سید محمود خلیق د تعليمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړي - غړي

کمپوز او ډیزاین:

حمدالله غفاری

اللهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُغْفِرَةً لِّذَنبِي
وَمُلْكَ الْجَنَّاتِ وَرَحْمَةً لِّرَبِّي

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچي بي قهرمان دی
دا وطن د ټولو کوردي	د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دی	پامېريان، نورستانيان
براھوي دي، قزلباش دی	هم ايماق، هم پشه يان
دا هيرواد به تل څلپري	لكه لمړ پر شنه آسمان
په سينه کې د آسيا به	لكه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودي رهبر	وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزیر پېغام
گرانو استادانو، بنوونکو او زده کوونکو،

بنوونه او روزنه د هر هپواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د بنوونې او روزنې مهم توکي دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کېږي. خرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف وموسي. البته نه بنایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدي ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګهوري موضوعګانې پکي زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلي ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لاري تدریس شي او د زده کوونکو میندي او پلرونه هم د خپلو لوپو او زامنوا په باکیفیته بنوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده کوونکو او هپواد ته بنې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زمور گران استادان او بنوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستړه دنده او دروند مسئولييت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کابوړي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سېېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستي د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د خرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا وموسي.

په دې ډګر کې د هپواد له ټولو علمي شخصیتونو، د بنوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو خخه هيله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لاري زمور له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا بهه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو خخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هپوادونو خخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وپش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوي کوم.
ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

د منادر جاتو فهيرست

مخ

۲-۱	لومړۍ فصل زما کورنۍ (۱۲ درسي ساعتونه)
۴-۳.....	دويم لوست په کور کې د ماشومانو رول .....
۶-۵	درېم لوست دکورنۍ مشران .....
۸-۷.....	څلورم لوست په کورنۍ کې درناوی .....
۱۰-۹.....	پنځم لوست دکور کارونه .....
۱۲-۱۱.....	شپرم لوست له کور نه بهر دندې .....
۱۴-۱۳.....	اووم لوست کورنۍ اړیکي .....
۱۶-۱۵.....	اتم لوست د فصل لنډيز .....

دويم فصل: زما ڙوند (۱۱ درسي ساعتونه)

۱۸-۱۷.....	نهم لوست زمونږ يادونه .....
۲۰-۱۹	لسم لوست زمونږ ارمانونه .....
۲۲-۲۱	یوولسم لوست زمونږ تکلونه .....
۲۴-۲۳.....	دولسم لوست د کوچینيانو حقونه .....
۲۶-۲۵.....	ديارلسم لوست خه ډول زده کوو .....
۲۸-۲۷	خوارلسم لوست ولې زده کړه کوو .....
۳۰-۲۹.....	پنځلسم لوست دخپل خان خارنه .....
۳۲-۳۱.....	شپارلسم لوست خپل او د نورو مال .....
۳۴-۳۳.....	اوولسم لوست د فصل لنډيز .....

درېم فصل ټولیز ڙوند (اوه درسي ساعتونه)

۳۶-۳۵.....	اتلسنم لوست سټري مشي .....
۳۸-۳۷.....	نوسلسم لوست نېډې دوست .....
۴۰-۳۹.....	شلم د مهمو ورڅو لمانځل .....
۴۲-۴۱.....	يو ويشتمن لوست مرسته کول او مرسته غوبښتل .....
۴۴-۴۳.....	دوه ويشتمن لوست ګله کار .....
۴۶-۴۵.....	در ويشتمن لوست د فصل لنډيز .....

خلورم فصل: آرامي او روغنيا (لس درسي ساعتونه)

۴۸-۴۷.....	خلور ويشتم لوست خواشيني
۵۰-۴۹	پنخه ويشتم لوست ڏار
۵۲-۵۱.....	شپر ويشتم لوست دغوسې چاره
۵۴-۵۳.....	اوه ويشتم لوست زپورتوب
۵۶-۵۵.....	اته ويشتم لوست خوبني
۵۸-۵۷.....	نهه ويشتم لوست بي زره توب
۶۰-۵۹.....	دېرشم لوست زما نېبگنې
۶۲-۶۱.....	يو دېرشم لوست فصل لنديز

پنځم فصل : په سوله کې ژوند (دولس درسي ساعتونه)

۶۴-۶۳.....	دوه دېرشم لوست په څان مرباني
۶۶-۶۵.....	درې دېرشم لوست بهه نيت پېرزويه
۶۸-۶۷.....	خلور دېرشم لوست دعوا
۷۰-۶۹.....	پنخه دېرشم لوست جګړه
۷۲-۷۱.....	شپر دېرشم لوست غور نیوں
۷۴-۷۳.....	اوه دېرشم لوست د تېر وتنو منل
۷۶ ۷۵.....	اته دېرشم لوست دښني غونبتل
۷۸-۷۷.....	نهه دېرشم لوست له چېگان نه وروسته پخلاينه
۸۰-۸۹.....	خلوپښتم لوست د فصل لنديز

سرليک

محترم بسوونکی صاحب!

د هېواد د بچيانو دېنکاره او خېنگىنى دېنکاره او خېنگى او د ماشومانو ترمنځ د تاوتریخوالی او بې مسئولیتی د فرهنگ د لا زياتي نابودی او د مسلمانو، آزادو، پوهه، مهربانه، سوله غوبنتونکو او نوبنتګره انسانانو په توګه دهغوي دېمتو کولو په خاطر کولای شو دكتاب د هر څېرکې د موضوععګانو په لوست ورکولو سره دېوهي دوراندي کولو، دمهارت دورزده کولو او په ماشومانو کې دمثبت ذهنیت له لاروځنه په افغانستان کې دیوې سالمي تولني دښت اپښودو له پاره هیلې ولرو.

د دې له پاره چې زده کړه په ډاډمنه توګه اغیزمنه او په زړه پورې شي دې ته اړتیا ده چې د زده کړې یو رینښتی چاپېریال برابر کړو.

د زده کړې چاپېریال:

۱- هره ورځ خپل درس په سلام ويلو او داحوال په پونښته پیل کړئ، له هغه زده کوونکو خخه چې په خانګرو ستونزو اخته دي ناروغه وو اویاې بله کومه ستونزه درلوده په جلا توګه پونښته وکړئ.

۲- له زده کوونکو سره په خندا او خوشحالی خبرې وکړئ هڅه وکړئ، چې دټولګي چاپېریال خوشحاله وي او دستريما دمختنوي په خاطر له مناسبو کيسو اولطيفو خخه ګټه واخلى.

۳- له زده کوونکو خبروته په خير او درناوى غور ونيسي او هڅه وکړئ دېښتنې دکولو او دنظر دخړکندولو روحيه په کې پیاوړې کړئ.

۴- د زده کوونکو هر کوچنۍ پرمختګ و هڅوئ او دهغوي دزيار ايستنې ستانيه وکړئ (تيرله نتيجو خخه)

۵- دملنډو او سپکاوی په الفاظو سره د زده کوونکو له مخاطب کيدو نه په کلکه ډډه وکړئ.

۶- دټولګي ديوالونه په هغه انځورونو سره چې زده کوونکي يې برابوري بسکلي کړئ.

٧- معیوبو، معلولو او هفو زده کوونکو ته چې چاسره نه کینې (گوشه گیر) وي زياته پاملرنه دې وشي دهفوی دفعاليتونو په اجرا کولو کې دې ورسه مرسته وشي او دهخونې وړ دې وګرځې.

٨- راتلونکي لوست او د لوست موخته "د زده کوونکو له پاره فعالیتونه او دښونکي له پاره لارښونې" یوه شپه مخکې وګورئ، له هغې سره سم هغه درسي مواد چې باید ټولګي ته يې له خان سره یوسې تیار کړئ ، په ټولګي کې دنه يا له هغه نه بهر دفعاليتونو پلان طرحه او دسیمې اړوندې کیسي یا بیلګې درس په توګه پیداکړئ.

د لوست ورکولو چلنډ:

٩- له احوال پښتنې وروسته دتیرې ورڅې لوست یو واریبا ولوی (له زده کوونکو نه پښته وکړئ یا له هفوی نه وغواړئ چې دتیر درس لنډیز یوڅل بیا ووایي)

١٠- په تیر لوست باندې له نظر کولو وروسته زده کوونکو ته دنوی درس موخته په ساده تورو کې بیان کړئ، (دبیلګې په توګه ګرانو زده کوونکو: ددې لوست په پای کې زده کړي او د عمل .... داجرا کولو وس به ولرئ)

١١- نوی لوست دتفکر دپارولو په طرحه کولو سره (چې د سرليکونو لاندې ئای پرڅای شوی دی) پیل کړئ.

١٢- دښونکي له پاره له لارښونو او په هر درس کې دخای کړای شوو انځورونو نه په ګټې اخستو سره نوی سرليک بیان کړئ او یاېي تمثيل کړئ.

١٣- زده کوونکو ته دزده کړې دېلې کولو له پاره، له سیمه یزو کیسو او مثالونو څخه کار واخلی.

١٤ - د زده کوونکو عملی و نډه اخیستنه، دډرامو اجراء کول بنايې په لومړيو وختونو کې سخت وبرینې خو دوقت په تیریدو سره اسانیبوي تاسو او زده کوونکي به له هفو سره روپردي شي.

فعالیتونه او ونډه اخیستل:

١٥ - د بنوونځي په لومړۍ يا دویمه ورڅ، خچل ټولګي له څلورو نه تر شپروپورې په کوچنيو ډلو وویشې، په هره ډله نوم يا لمبر ولیکي (د بیلګي په توګه د مړ، غره يا سپورمۍ، سیند، ستوري، خمکې... ډلي، د دغې ډلبندۍ نه به د زده کوونکو په فعالیتونو کې کار واخلئ.

١٦ - د زده کوونکو د فعالیتونو په بهير کې بېزپو زده کوونکو ته زیات وخت ورکړئ چې په ټولګيزو فعالیتونو کې له ونډې اخیستو سره زیات عادت شي.

١٧ - د هر لوست په پای کې له زده کوونکو نه وغوارې چې زده کړاي شوي موضوعګانې د خپلو کورنيو له غپو سره په منځ کې واچوي او د هغه خه لنډېز چې له خپلو کورنيو خخه زده کوي په وروپسي ساعت کې ټولګي ته درپوت په ترڅ کې ورکړي.

١٨ - له هري ډلي نه دې یو زده کوونکي د ټولګي مخې ته راشي په درس پوري اړوند انځور دې په تخته و کاري.

١٩ - د بنوونکي له پاره له لارښونې سره سم د زده کوونکو له خوازده شوې پوهه او تر لاسه شوي مهارتونه دهر لوست په پای کې وڅېږي، په دغې ارزونه کې باید دسوالونو پونستنه او د زده کوونکو د عملی ورتیا ازمونه شامل وي.

٢٠ - د زده کوونکو د هميشنې ارزیابې له پاره دارزيابې یو کتابچه تiarه کړئ ده ګي یوه پانه هر زده کوونکي ته بيله کړئ په دغو پانو کې دزده کړي په فعالیتونو کې د زده کوونکي د ونډې اخیستو او د زده کوونکي په علاقه مندۍ او سلوک کې مثبت بدلونونه ولیکي.

۲۱ - د هرې اونى په پاي کې دارزىابى پانې يو وار بيا ولوئ چې د زده کوونکو په پرمختگ په دقىقە توڭە پوه شى ، دەغۇ كسانو په باب چې زياتې مرسىتى تە اپتىا لرى ځانگري تدبironنە ونيسى.

۲۲ - په دې مضمون کې دپوهى زده کړه، دعملى مهارتونو زده کړه او د زده کوونکو په کړو وړو کې بدلون دارزىابى اصلې موخه (ملاک) ده. نمره او د مطالبو حفظول دارزىابى معیارونه نه دی).

۲۳ - د هرې اونى په پاي کې د ارزونى په پانو نوي کتنه وکړئ چې په خير سره د زده کوونکو په پرمختگ پوه شى، د هغه چا په اړه چې زياتې مرسىتى تە اپتىا لرى ځانگري تدبironنە په پام کې ونيسى.

۲۴ - په دې مضمون کې دپوهى زده کړه، دعملى مهارتونو يادول يا زده کول او د زده کوونکو په کړو وړ کې مثبت بدلون دارزونې اصلې موخه ده (دمطالبو حفظول دارزونى معیارونه دی).

بسم الله الرحمن الرحيم

لومړۍ فصل

لومړۍ لوست

زما کورنۍ

دلوست موخته: چې زده کوونکي د خوشحاله او غمجنی کورنۍ تر منځ توپیر ويژني.

- په کورنۍ کې له چا سره ڙوند کوي؟
- خه وخت ستاسو په کور کې خوشحالی وي؟
- خه وخت ستاسو په کور کې خپگان وي؟

زمور په کورنۍ کې تول یو له بل سره بنه چلند کوي.

زمور په کورنۍ کې هر وخت شخړې او خپگان وي.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکی دې په لوست کې انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې یو بل ته شرخه کري.
- یو خو زده کونکی دې د ټولکي مخي ته راشي او ودې وايې چې یوه خوشحاله او مينه ناکه کورني څنګه رامنځته کیدا شی.
- یو خو زده کونکی دې وايې چې کوم شيان په یوه کورني کې د غوسې او خوابدي لامل کېږي؟

د ارزونې پوښتې:

- د کورني د غړو ترمنځ اړیکې خه ډول وي؟
- د کورني د غړو ترمنځ درناوی خه ډول پیدا کېږي؟
- څنګه د کورني غړي یو دبل په خوشحالی او غم کې شريک وي؟

کورني دنده:

د یوې خوشحاله کورني او د هغې د مينې او خوبسي په باره کې د خپلې کورني له غړو سره خبرې وکړئ.

دویم لوست

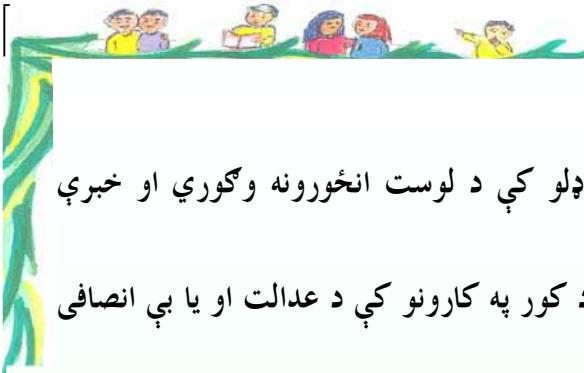
په کور کې د ماشومانو رول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نجلۍ او هلک په رول او د کور د کارونو په ويش کې له عدالت سره آشنا شي.

- ستاسو په کور کې کوم کارونه هلکان کوي او ولې؟
- کوم کارونه نجوني ترسره کوي او ولې؟
- که چېرې نجوني او هلکان هر کار په ګلهه وکړي خه به وشي؟

زمود په کورنۍ کې هلکان او نجوني د کور په کارونو کې یو له بل سره مرسته کوي، کله چې زما مور د خوراکي شیانو په پخولو بوخته وي، زه مې وره خور ساتم.

- زده‌کوونکی دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وکوري او خبرې دې پرې وکړي.
- خو ډلي دې د ټولګي په مخ کې د کور په کارونو کې د عدالت او یا بې انصافی تمیلونه وکړي.
- زده‌کوونکی دې د کور د کارونو په ترسره کولو کې د نابرابريو په باره کې یو د بل سره خبرې وکړي او ټولګيوالو ته دې بیان کړي.

- په کور کې کوم کارونه ترسره کوي؟
- د کور په کارونو کې مرسته کول کومې نسيګنې لري؟
- خنګه د کور په کارونو کې بې عدالتی کمولای شي؟

زده‌کوونکی دې په خپل کور کې د نجونو او هلکانو د کارونو د ويش په باب او دا چې دا ويش عادلانه دی که نه، د کورنۍ له غړو سره دې خبرې وکړي.

درېم لوست

د کورني مشران

دلوست موخهچي زده کوونکي دمشرانو له رول سره آشناشي او هغه له يو بل سره انډول کړاي شي.

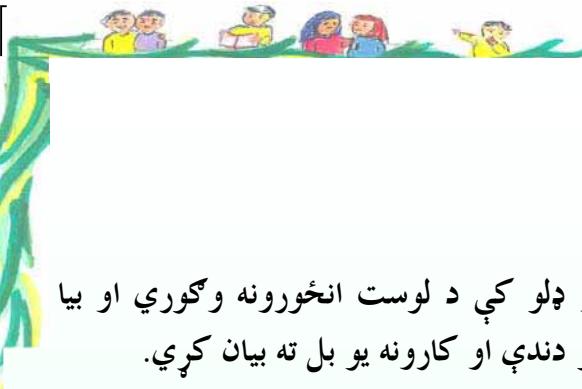
- ستا پلار خه کار کوي؟
- ستا مور خه دنده لري؟
- ستا نېکه په کور کې او له کور خخه د باندي کوم کارونه ترسره کوي؟
- ستا نيا کوم کارونه کوي؟

زمور د کورني غري یوبل ته ګران دي او د یوبل درناوي کوي.

زمور په کورني کې کوچنيان او لويان د کور په کارونو کې مرسته کوي.

د زده‌کونکو فعالیتونه:

- زده‌کونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او بیا دې د خپلو نېکه ګانو او نیا ګانو دندې او کارونه یو بل ته بیان کړي.
- په دوه کسیزو ډلو کې یوه داسې خاطره او تېرہ یادونه وواياست چې ستاسو د نېکه او نیا په کار پورې اړه ولري.
- یو خو ډلي دې خپلې کسې نورو ټولګیوالوته ووايې.

د ارزونې پونستې:

- مور چاته نیکه او نیا وايو؟
- په کور کې زمور د پلار او مور دنده خه ده؟
- د کور کوم کارونه مو مور او کوم مو پلار کوي؟

کورنۍ دنده:

د خپلې نیا او نېکه په باره کې یوه جمله ولیکئ او د کورنۍ له غړو سره په دې باب خبرې وکړئ.

خلورم لوست

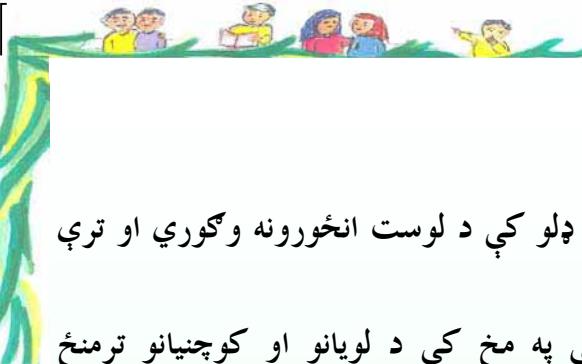
په کورنۍ کې درناوی

د لوست موخته: چې زده کوونکي د مشرانو او کشراونو تر منځ متقابل درناوی وېژنۍ او په عمل کې پې وښودلې شي.

- ستاسو په کورنۍ کې خوک له تاسو خخه مشران دي؟
- ستاسو په کورنۍ کې خوک له تاسو خخه واره دي؟
- د خپلې کوچنۍ خور او ورور سره خه ډول مرسته کوي؟
- له مشرې خور او ورور سره خه ډول چلنند کوي؟

زمود په کورنۍ کې کنڅلې کول او وهل نشه، مشران او کشران یو بل ته درناوی کوي. هیڅ خوک یو بل ته بدې خبرې نه کوي. مشران او کشران د یو بل خبروته په درناوې غور نیسي.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولي.
- خو زده کوونکي دې د ټولکۍ په مخ کې د لویانو او کوچنیانو ترمنځ توپیرونه او ورته والې بیان کړي.
- خو دوه کسیزو ډلي دې له ماشومانو سره د مشرانو له درناوی نه ډکه رویه تمثیل کړي.
- خو ډلي دې له مشرانو سره د کوچنیانو له درناوی خخه ډک چلنډ تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتني:

- موږ خه ډول یو د بل درناوی وکړو؟ مثالونه ورکړئ.
- لویان خه ډول د کوچنیانو درناوی وکړي؟
- که په یوه کورنۍ کې درناوی نه وي خه کېږي؟

کورنۍ دنده:

د خپل مور او پلار سره د کورنۍ د درناوی په باره کې خبرې وکړئ او د هفو نظرونه واخلى او خپلوا ټولکیوالو ته بې بیان کړئ.

پنځم لوست

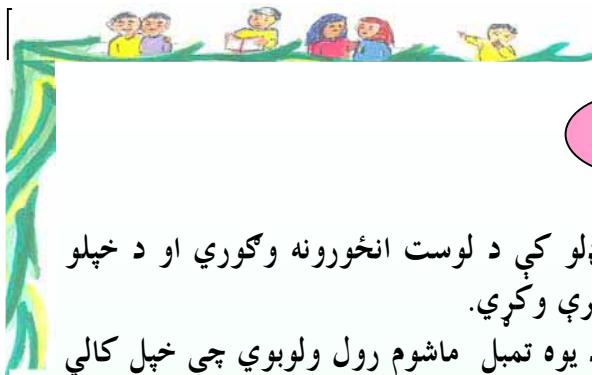
د لوست موخته: چې زده کوونکي د کور کارونه ویژني او یو له بل خخه پې بیل کړای شي.

- ستاسو په کور کې کوم کارونه ترسره کېږي؟
- کوم کارونه تاسو ترسره کوئ؟
- کوم کارونه د کورنۍ نور غږي ترسره کوي؟
- ولې د کور په کارونو کې برخه واخلو؟

د جامو، ډوډۍ او چای د لوښو پاکول، د کور جاروکول، سودا راول، ډوډۍ پخول، او به راول او د ګلانو خروبول د کور د کارونو له جملې خخه دي.

زه خپل کتاب او کتابچې د کور په فرش نه پربودم. خپل کالي او بوټونه په لاره کې نه غورزومن. د کور په کارونو کې مرسته کوم، خپل درسونه او د کوچنیانو مجله لولم. د کورنۍ نور غږي د کور په نورو کارونو کې برخه اخلي.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکی دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وکوري او د خپلو کورونو د کارونو په هکله دې خبرې وکړي.
- یوه ډله دې د تولګي په مخ کې د یوه تمبل ماشوم رول ولوبوي چې خپل کالی او کتابونه په لاره او فرش غورزوی خپله بستره او ځای نه سموي.
- نور زده کونکی دې د نقش په منفي برخو خبرې وکړي او ودي وايې که د خپل کور په کارونو کې برخه وانځلي خه کېږي؟

د ارزونې پوښتې:

- خه وخت یو کور ګډوډ او بې نظمه کېږي؟
- ولې د کورنۍ غړي خپل کالی او لوښي په خپل ځای کېږدي؟
- خه وکړو چې د کور کارونو وروسته پاتې نشي؟

کورنۍ دنده:

د کور د کارونو په هکله د خپلې کورنۍ رسه خبرې وکړئ، د هغه نظرونه واخلي او ټولکیوالو ته بیان کړئ.

شپږم لوست

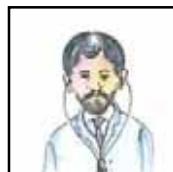
له کورنه بهر دندې

دلوست موخه: زده کوونکي دې له خيني دندو سره بلد شي او خپله په زړه پوري دنده دې تمیل کړئ شي.

• خو ډوله دندې پېژنې؟

• ستاسو د پلار دنده خه ده؟

• ستاسي مور له کور خخه بهر دنده لري؟

له کور خخه بهر دندې ټولې د خدای(ج) د مخلوق د خدمت لپاره دی. د دې لپاره چې بنوونکي، ډاکټر يا پولیس شو نو باید په بنوونځي کې سبق ووایو. د دې لپاره چې ترکانه شو باید د ترکان په دوکان کې شاګردي وکړو او یا د ترکانه سبق ووایو. د دې له پاره چې بزګر شو نو باید د بزګرۍ په کارونو کې برخه واخلو یا د بزګرۍ لوست ووایو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه په غور سره وکوري او د دندو نومونه دې واخلي
- هر زده کوونکي دې د خپلې کورني د غړو د دندو په اړوند خبرې وکړي.
- خو ډلي دې خپلې کيسې په لور اواز د ټولکۍ په وړاندې ولولي يا تمیل کړي.

د ارزوني پوبنستې:

- که غواړئ چې بسوونکي شي باید خه وکړي؟
- ولې بسوونځي ته حُو؟
- ولې هغه خوک بسوونکي او ډاکټر نه شي کیدلې چې بسوونځي یې نه وي لوستي؟

کورني دنده:

زده کوونکي دې د کورني له غړو سره په بېلاښلو دندو خبرې وکړي، خپله هیله دې د خپلې راتلونکي دندې په باب بیان کړي.

اووم لوست

د لوست موخته: چې زده کوونکي د خوبني او وير په توپرونو پوه شي په دغه ډول حالتونو کې خپله
دنده درک او په عملی توګه تمثيل کړای شي؟

- د خوبني خو ډوله محفلونه پیژنۍ؟
- خه وخت کورنۍ د خوبني محفل جوروسي؟
- د خوبني په محفل کې مور باید خه وکړو؟
- په غمنجو محفلو کې (لكه: جنازه، فاتحه او داسي نورو) باید خه وکړو؟

مور د خوبني په غونلوو (محفلونو) کې جنګ نه کوو او شيان
نه ماتوو. په ويرجنو مجلسونو کې شور او غالوغال نه کوو او له
خانه کشران نه آزاروو او د هغوي خارنه او ساتنه کوو. د اختر په
ورخو کې د خپلو مشرانو لاسونه بنسکلوو او هغوي ته د اختر
مبارکي وايو. زموږ په ګران هپواد کې د خينو ورخو د لمانځنې
لهپاره بنوونځي رخصت وي.

د زده کوونکو فعالیته:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تري لاندې متن دې ولولي.
- خو ډلي دې د تولگي په وړاندې د خوبني په غونډو کې د لویانو او ماشومانو ونډه تمثيل کري.
- خو ډلي دې د غم په محفلونو کې د لویانو او ماشومانو ونډې تمثيل کري.
- نور زده کوونکي دې په دې باب خپلې شخصي تجربې نورو ته خرگندې کري.

دارزنې پوښتې:

- ولې د خوبني او ویر په غونډو کې جنګ ونه کړو، نښښي او لوښي مات نه کړو؟
- خه ډول له هغو تولکیوالو سره خواخودې بسکاره کړو چې د کورنۍ یو غږې بې ناروغه دی یا مرې شوی؟
- په کور کې په زوره چیغې وهل بنه دي او که کراره خبرې کول، ولې؟

کورنې دنده:

د دې لوست کيسه د کورنۍ غړو ته وواياست او په دې برخه کې د دوى نظر وغواړئ.

اتم لوست

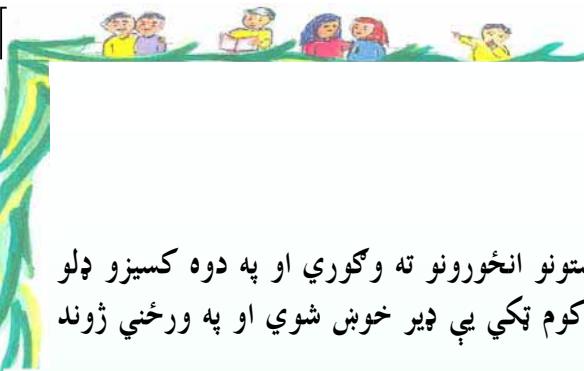
د فصل لنهایز

دلوست موخه: چې زده کوونکي د تیرو لوستونو د پام ور ټکو ته خیر شي او د لوستونو عملی برخې به تکرار کړي.

- ولې په یوې کورنۍ کې خواشیني پیدا کېږي؟
- که د کور ټول کارونه یوکس وکړي خه کېږي؟
- لویان خه ډول کوچنیانو ته درناوی کوي؟

موږ چې د خوبني او د کور د کارونو په هکله خه زده کړي
هغه په خپل ورخني ژوند کې پلي کوو. د خوبني او ویر په
غوندوکې جګړې نه کوو او خه شئ نه ماتوو. د کورنۍ لویو او ورو
ته درناوی کوو او د نورو ماشومانو سره په دوستی لوې کوو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې د دې او تیرو لوستونو انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې ووايی چې د کوم لوست کوم تکي بې دیر خوبن شوي او په ورځني ژوند کې بې پلي کړي دي.
- په دوه کسیزو ډلو کې د هغه هلک او نجلی تمیيل وکړي چې د نورو ماشومانو خبرو ته په غور غور نیسي او په لوبو کې له نورو ماشومانو سره جگړه نه کوي.
- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د کوچنیانو له خوا مشرانو ته درناوی او د مشرانو له خوا کوچنیانو ته درناوی تمیيل کړي.

د ارزونې پوښتې:

- څنګه مشران او کشران یو بل ته درناوی وکړي؟
- د کور په کارونو کې نجونې او هلکان څنګه له یو بل سره مرسته وکړي؟
- ستاسي له کور خڅه بهر کومې دندې پېړې خوبښېږي او ولې؟

کورنۍ دنده:

د خپلو نويو زده کړو د عملې کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

نهم لوست

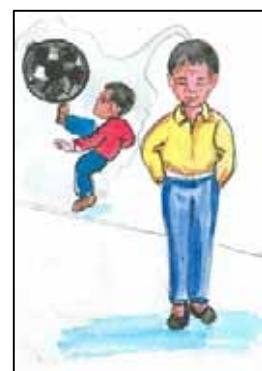

دویم فصل

زمور یادونه (خاطرې)

د لوست مونځه: چې زده کړونکي د خاطرو په ګټورتوب پوه شي او د نورو په مخ کې پې خرګند کړای شي.

- ستاسو تر ټولو بنه خاطره کومه ده؟
- خپله یوه بده خاطره خپلو ټولګیوالو ته وواياست؟
- د بدو خاطرو یادول خه ګټه لري؟
- د خوابدئ په وخت کې د بنو خاطرو را په یادول خه ګټه لري؟

د تېرو خاطرو په باب خبرې کول ګټه لري. کله چې مورخې پلې بدې خاطرې خپل نژدي دوست ته ووايو، زمور فکر ارامېږي. کله چې خوا بدې شو بايد د تېرو خورو خاطرو په باب خبرې وکړو، ترڅو مو خواشيني ليرې شي.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تري لاندې جملې دې ولولې.
- زده کونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې بدې خاطري یو بل ته ووايې.
- خو زده کونکي دې د خپلو خودرو خاطرو کيسې د ټولګیوالو په وړاندې ووايې.
- خو زده کونکي دې د خپلو بدو خاطرو په باب ټولګیوالو ته کيسې وکړي.

د ارزونې پوښتې:

- تاسو خپلې تېږي خاطري چاته وایئ؟
- ولی خپل ترخه یادونه خپل نژدې دوست ته بیان کړو؟
- که خوک خپلې خاطري موبه ته وایې، موبه باید خه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له تېرو پېښو څخه خودې او ترخي خاطري، د خپلې کورنۍ له غړو سره یادې کړئ.

لسم لوست

زمور ارمانونه (آرزو ګانې)

د لوست موخه: چې زده کورونکي د خپلو هيلو او ارمانونو په ارزښت پوه او هغه ته د رسپدلو لارې بیان کړای شي.

- د خه شي د لرلو ډېر ارمان کوي؟
- خوک غواړي چې په کوم سپورت کې اتل شي؟
- خپل ارمان ته د رسپدلو لهپاره باید خه وکرو؟

هرڅوک په خپل ژوند کې هيلې او ارمانونه لري. د خپلو ارمانونو د ترسره کولو لهپاره باید هلي خلپي وکرو. خپلې هيلې باید مور، پلار او دوستانو ته خرگندې کرو او پټي یې ونه ساتو. د کورنۍ د مشرانو په لارښوونه باید خپلو هيلو ته د رسپدو لارې چاري ولتهو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو دلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کربنې دې ولولي.
- زده کوونکي دې په دوه کسیزو دلو کې خپلې آرزو ګانې بیان کري.
- خو زده کوونکي دې خپلې آرزو ګانې او هغو ته د رسیدو د لارو چارو په باره کې د ټولگیوالو په مخکې تمیل وکړي.

د ارزونې پوښتې:

- کورني او دوستانو ته د خپلو هيلو خر ګندول خه ګنهه لري؟
- په ټولگي کې د خپلو لوستونو په باب خه آرزو لري؟
- خوک هيله لري چې بنکلې ليکنه (مشق) زده کري؟

کورني، دنده:

زده کوونکي دې د خپلو هيلو په باب دوي جملې وليکي او له خپلې کورني سره دې خبرې پري وکړي.

یوولسم لوست

زمور تکلونه (تصمیمونه)

د لوست موخه: چي زده کونکي د خپلو کپنو د دلایلو او پایلو په باب مثالونه ورکړۍ شي.

- ولې په سره هوا کې تودې جامې اغوندو؟
- که چېږې یو خوا بل خوا ته له کتلو پرته له سرک خنځه تېرشو، بنايی خه وشي؟
- که له خپلو تولګیوالو سره په ادب خبرې وکرو، خه به وشي؟
- خه وکرو چې زمور په خبره یا عمل خوک خپه نه شي؟

مخکې له دې چې یوه خبره او یا یو کار وکرو، باید بنه یې وسنجوو. مخکې له دې چې له ملګرو سره له خپله کوره لیرې ولاړ شئ، یا بام یا ونې ته وخېژئ، باید له مشرانو خنځه اجازه واخلي او مخکې له دې چې بام یا ونې ته وخېژی د خپل عمل خطرونه په نظر کې ونيسي. هره خبره چې کوئ باید بنه یې وسنجوئ چې هم خپل مطلب بیان کړئ او هم خوک خپه نه کړئ.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تري لاندي کربنې دې ولولي.
- خو زده کونکي دې د توندو او نرمو خبرو نمونې تمثيل کري.
- خو زده کونکي دې د ټولکي په وړاندې د یوه کار له ترسره کولو څخه مخکي د هغه په پایلو غور او سنجش وکړي.

د ارزونې پوښتې:

- ولې د کار له ترسره کولو څخه وړاندې غور پرې وکړو؟
- مخکي له دې چې د چا د خبرې خواب ورکړو، ولې باید په هغه غور وکړو؟
- مخکي له دې چې یو کار ترسره کړو باید مشوره وکړو؟

کورني دنده:

د درس په برخه کې د کورني له غړو سره خبرې وکړئ.

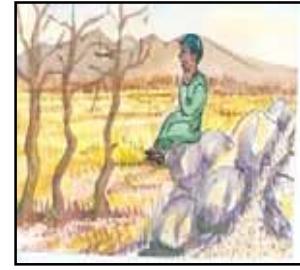

دولسم لوست

د کوچنیانو حقوقه

د لوست موخته: چې زده کورونکي خپل لوړنې حقوقه وېژنې، وهل، تکول او سپک چلنډ بد وګنې.

- کوچنیان د تولني له پاره خه ارزښت لري؟
- که چېرې یوه ماشوم ته درناوئ وشي خه کېږي؟
- که چېرې یو ماشوم له بسوونئي خنخه وشرل شي خه کېږي؟
- وهل، تکول او کنڅل پر ماشوم خه اغېزه کوي؟

هر انسان حق لري چې درناوی ورته وشي او له ضرر خنخه خوندي وي. د نن ورځې ماشومان د تولني راتلونکې جورو وي. که زموږ ماشومان بنه وروزل شي او بنه سبق ووایي، زموږ هپواد به آباد شي او د خلکو ژوند به بنه شي. سپکاوی او تحریر، وهل او تکول د ماشومانو روحيه کمزوري او ماشوم بي زړه کوي.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تري لاندي کربنې دې ولولي.
- زده کوونکي دې د وھلو او تکولو د زیان په باب خبرې وکړي.
- یو خو زده کوونکي دې خپلی خبرې نورو ته په لوړ آواز بیان کړي.
- زده کوونکي دې ورایي چې خنګه د یوه بل ټولګیوال د روغتیا په ساتنه کې مرسته کولاۍ شي.

د ارزونې پوبتني:

- خنګه باید زده کوونکي او بسوونکي په ادب او درناوي له یو بل سره چلنده وکړي؟
- په بسوونځي یا ګور کې وھل او تکول ګوم زیانونه رامنځته کوي؟
- خنګه په بسوونځي کې خانونه له زیان خخه وسانو؟

کورنۍ دنده:

په دې اړه چې سپکاوی د یو ماشوم په حق تیری دی زده کوونکي دې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

دیار لسم لوست

خه ډول زده کړه کوو؟

دلوست موخته: چې زده کونکي دزده کړي له پلابلو لارو سره بلد شي او د خچلې خونبې لارې وېژنې.

- د کلمو لوستل موڅه ډول زده کړل؟
- له یو خخه تر شلو پورې د عددونو ليکل موڅه ډول زده کړي؟
- د جامو اغوستل موڅه ډول زده کړي دي؟
- د لاسونو، مخ او غابسونو پرمینځل موڅه ډول زده کړل؟

ماشومان په خو ډولونو زده کړي کوي. څئې په یوازیتوب سره مطالعه او بنه زده کړه کولای شي. څئې نور د دوه کسیز او یا ډله یېز سبق ویلو او خبرو له لارې بنه زده کړه کوي. څئې خلک په رسولو او نورو عملی کارونو کې بنه زده کړه کوي. تر ټولو بنه زده کړه هغه ده چې د فعالیت، عملی کار، تجربې او تمثیل له لارې ترسره شي او ماغزه او بدن دواړه په کار واچوی. کلمې او جملې حافظې ته سپارل بنه زده کړه ده.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکي دې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولوي.
- خو زده کونکي دې نوروته ووايي چې کوم کارونه يې په کور کې زده کړي
- خو زده کونکي دې تولکیوالو ته ووايي چې کوم شیان يې له کور خخه بهر له نورو خخه زده کړي دي.
- خو زده کونکي دې ووايي چې د دوى د زده کړې تر تولو بنه طریقه کومه ده.

د ارزونې پوښتې:

- مور د ډوډۍ خورل او دمیوو پریمنځل چېږي زده کړي دي؟
- خنګه لیکل بنه زده کړو؟
- خنګه د تولکیوالو په وراندې په لوړ آواز خبرې کول زده کړو؟
- په پیاله کې د اوږو اچول خنګه بنه زده کولای شو؟

کورنۍ دنده:

د نويو کمالونو د زده کولو د طریقو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې او سلا و کړئ.

خوارلسم لوست

د لوست موخته: چې زده کوونکي د زده کړې په ګټه پوه شي د لوستلو او بنوونئي ته د راتګ موخته بیان کړای شي.

- زده کړه خه ګټه لري؟
- له بنوونئي خخه پرته په بل کوم ځای کې زده کړه کوو؟
- پر نورو زړه سوي چېړې زده کوو؟
- ربنتیا ویل په کوم ځای کې زده کوو؟

مورډ درس لولو چې لوی خدای^(ج) او خپل ځان وپېژنو، بنه او روغ انسانان واوسو، له نورو سره مرسته وکړو، خپل کور، کلی او هېواد آباد کړو. د بنه آخرت او نیکمرغه ژوند له پاره تر خو چې ژوندي یو باید د خدای (ج) عبادت او زده کړه وکړو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تري لاندي متن دې ولولي.
- زده کوونکي دې ووايې چې د دين د عالم کيدو له پاره په کوم خاکي سېق ويں کېږي.
- نور زده کوونکي دې ټولګیوالو ته ووايې چې د نورو دندو د زده کولو له پاره کوم سبقونه په کار دي.

د ارزونې پونتني:

- کوم شيان د خپلو ګاونهيانو له راشه درشي خخه زده کولاي شو؟
- که چېړي یو چا غونبتي وي چې د راډيو ویندوی شي خه باید وکړي؟
- له راډيو او مجلو خخه خنګه زده کړه کولاي شو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د لوست موضوع له خپلې کورنۍ سره یاده کړي او د دوى نظر دې وغواړي.

پنځلسم لوست

د خپل څان څارنه

دلوست موخه : چې زده کوونکي دخپل څان دخاري لاري و پېژني او دهفو عملی بېلګې خرگندې کړي.

- ولې د خپل بدن د روغتیا څارنه وکرو؟
- څنګه څان له کور نه بهر له خطره وساتو؟
- خوشحالی زموږ روغتیا ته خه ګټه لري؟
- خه ډول ګولای شو د خپلوا کالیو څارنه وکرو؟

زما بدن د خداي(ج) یو نعمت دی. زه خپل څان روغ ساتم. د بدن روغتیا په عبادت، بنو خورو، پاکۍ او خوشحالی ساتل کیدايم شي. خوشحالی او ورزش زموږ وجود ته ګټه لري. سګرت، چلم، نسوار، دورۍ او چټلي زموږ روغتیا ته زیان اروي. هیڅ چا ته بايد اجازه ورنه کړو چې زموږ بدن ته زیان ورسوي.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وکورئ او ترې لاندې متن ولولى.
- په دوه کسیزو ډلو کې دې زده کوونکي تمیل وکړي چې خنګه خپلې جامې پاکي ساتي.
- یو خو زده کوونکي دې د خان او کورني د خوشاله ساتلو طریقې نورو ته بیان کړي.
- زده کوونکي دې د خپل سر، مخ، لاسونو او پښو د به ساتلو طریقې انځور کړي.

د ارزونې پوبتني:

- په خه ډول موره خپل بدن او ماغزه روغ وساتو؟
- خه وخت باید خپل لاسونه په صابون پرمینځو؟
- لوڅ سر په لمر کې ډیر زیات ګرزرېدل راګرزرېدل خنګه زموږ بدن ته زیان رسوي؟

کورنۍ دنده:

د بدن او ماغزو د به ساتلو په باب له خپلې کورنۍ سره خبری وکړئ.

شپارسم لوست

خچل او د نورو مال

د لوست موخته: چې زده کونکي د خچل مال او نورو د مال توپیر و کړۍ شي او د ساتني په ارزښت بې پوه شي.

- کوم شیان زموږ مال ګنډل کېږي؟
- کوم شیان بیت المال (د خلکو مال) ګنډل کېږي؟
- که د نورو له مال سره بې پروایي وکړو خه کېږي؟
- که چېرې خچل مال بنه ونه ساتو خه کېږي؟

لوی خدای (ج) موږ ته عقل راکړي دی چې د خچل او پردي
مال ترمنځ توپیر وکړو. خچل مال باید وپیژنو او د بې ساتني لهپاره
ې هڅه وکړو تر خو چې خراب يا ورک نه شي. د نورو مال هم
لكه خچل مال وبولو او په ساتلو کې بې هڅه وکړو.

د زده گونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې دی زده گونکي د لوست انځورونه و ګوري او تبصرې پرې وکړي.
- یو خو زده گونکي دی په ګور او ټولګي کې د خپل او نورو د مالونو مثالونه راوري.
- زده گونکي دی د عامه دارا بې او بیت الما نومونه و اخلي او نورو ته دی په لور آواز بیان کړي.

د ارزوني پونستني:

- له ټولګيوالو خخه د امانت اخيستلو مثالونه کوم دي؟
- که چېري له خپل ټولګيوال خخه امانت اخيستل شوي کتاب په منني سره بېرته ورکړو، خه کېږي.
- د ټولګي تخته او د جومات فرش د چا مالونه دي.

کورنۍ دنده:

د بیت الما، خپل او پرديو مالونو او د ساتلو په باب بې له کورنۍ سره خبرې وکړئ.

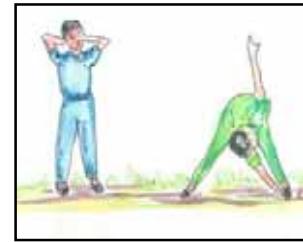
اولسم لوست

د خپر کې لنډیز

د لوست مونه: چې زده کوونکي د دې خپر کې د هر لوست خړګند او عملی تکي بيان او په عمل کې تمثيل کړای شي

- ولې باید خپلې ارزو ګانې و پېژنو؟
- که چېږي د یو عمل له ترسره کولو مخکې فکر ونه کروڅه کېږي؟
- په کور او بسوونځي کې د زده کړې توپیر خه دی؟
- خپلې پښې خنګه له زخمی کیدو وساتو؟

موب زده کوونکي هڅه کوو چې خپل او پردي مالونه وساتو.
لوست لولو چې خپل او د نورو حقونه و پېژنو. خپل بنه او بد یادونه
خپلو دوستانو ته وايو او خپلو هيلو ته د رسپدو له پاره له مشرانو
څخه لارښونه غواړو.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکی دې په دوه کسیزه ډلو کې د تیرو لوستونه انځورونه و ګوري او پر مهمو ټکو دې خبرې وکړي.
- خو زده کونکی دې ټولکیوالو ته ووايې چې له دې کتاب خخه یې کوم زده کړي شیان په عمل کې پلې کړي.
- زده کونکی دې د زده کولو او د زده کړي له لارې په اړه یوه جمله ولیکي.
- زده کونکی دې د خپل یو ملګري چې خوشاله وي، رسم و باسي.

د ارزونې پوبنتنې:

- د تېرو یادونو بیانول خه ګټه لري؟
- ماشومانو ته سپکې خبرې کول خه زیان لري؟
- خنګه په کور کې د خپل مال د ورکیدو مخه و نیسو؟

کورنۍ دنده:

زده کونکی دې د هغه خه په باره کې چې له تېر خپر کې خخه یې زده کړي له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

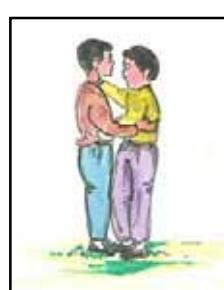
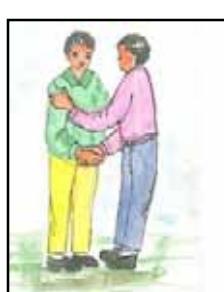
درېم فصل

اتلسیم لوست

موخه: چې زده کونکي د ستپي مشي بېلاپل ډولونه وپېژني او په عمل کې بي تمیيل کړئ شي.

- خو ډوله ستپي مشي مو زده ده؟
- له خپلو تولګيوالو سره خه ډول ستپي مشي کوي؟
- له ګاونډیانو سره خه ډول ستپي مشي کوي؟
- د نیا، نېکه، ماما، ترور او کاكا سره خنګه ستپي مشي کوي؟

هر سهار کله چې له خوبه راوینښېرو د کورنۍ تولو غرو ته سلام اچوو.
د ستپي مشي په وخت کې څان خوشاله نیسو چې خوله مو له مسکا
ډکه وي. د مشرانو لاسونه بسکلورو، خپلو تولګيوالو ته لاس ورکوو او
ګاونډیانو ته سلام اچوو. که خوک ناروغه وي د احوال پونستنه یې
کوو. خو له نابلدہ کسانو سره چېږي نه خو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست په انځورونو خبرې وکړي او ترې لاندې متن دې په ګډه ولولي.
- په ډلو کې د احوال پوبنتني ډولونه تمیل شي. زده کوونکي دې د سترې مشی په وخت د خندا ډکه خوله تمرين کري.
- خو زده کوونکي دې د نابلدو او خطرناکو خلکو څخه د ځان د ساتلو په باب خبرې وکړي. خپل آند او نظرونه دې د ټولکیوالو په وراندې خرکند کري.

د ارزوني پوبنتني:

- د سترې مشی په وخت د چا لاسونه بنګلورو؟
- له خپلو ټولکیوالو سره څه ډول سترې مشی کرو؟
- له نا اشنا خلکو سره چېرته تلل څه خطر لري؟

کورنۍ دنده:

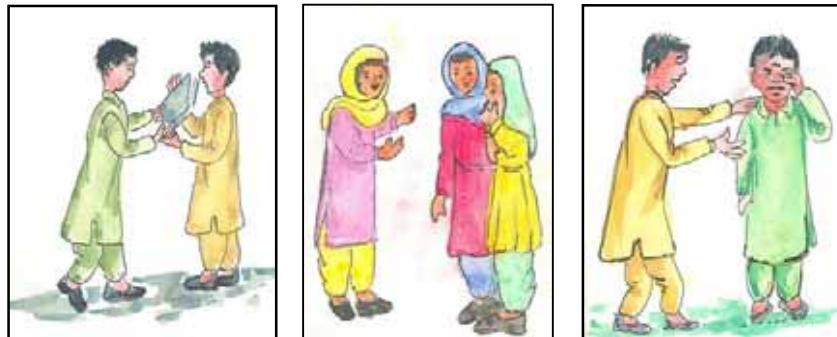
د لوست کيسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او د خپل کتاب انځورونه دې ورته بنګاره کړئ.

نویسنده

د لوست مونه: چې زده کورونکي د نړدې دوست ارزښتونه او ګتې بیان کړي.

- یو بنه دوست کوم صفتونه لري؟
- خه ډول یو نوی دوست پیداکولي شو؟
- که چېرې یو خواخورې دوست ونه لرو خه کېږي؟
- د زړه خواله ملګرو ته ويل خه ګته لري؟

د نړدې دوست درلودل د روغتیا له پاره ګته لري. ګله چې د خپل یو دوست سره زړه خواله وکړو زموږ فکر آرامېږي. یو بنه دوست زموږ سره د ارتیا په وخت کې مرسته کوي. د دې لپاره چې نوي دوستان پیدا ګرو باید له خپلوا ټولکیو والو سره په درناوی چلندا وکړو او هغوي په خپله سات تیری کې را ګله ګرو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزه ډله کې د لوست انځورونه وګوري او تبصرې دې پرې وکړي.
- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې یو بل ته د زړه راز ووایې (له خه شي څخه ډارېږي، په خه شي څې شوي یا په قار دي او داسي نور).
- بیا دې د خپل یو ټولګیوال نوم واخلي لکه: زلمیه! ته زما دوست یې او کله چې څه وې درسره کښیں او که ناجوره شوي پوښتني ته دې درڅم.

د ارزونې پوښتنی:

- خه وکړو چې خپل دوستان له مور څخه څې نشي؟
- که خپل د زړه رازونه لکه (په کوم چا چې په قار یو یا تروې څې یو) چا ته ونه وايو خه کېږي؟
- له چا سره چې دروغ وايی، غلا کوي او له هر چا سره په جګړه اخته کېږي دوستي وکړو، ولی؟

کورنۍ دنده:

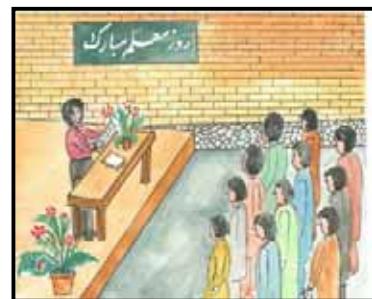
یوبنه دوست ته د اړتیا په برخه کې د کورنۍ. له غړو سره خبرې وکړئ د هغوي نظرې واخلي.

شم لوست

د مهمو ورخو لمانځل

د لوست موخته: چې زده کړونکي مهمي ورخي او د هغه له لمانڅلور سره آشنا شي.

- د حضرت محمد(ص) د زېږيدو نیټه خه وخت وه؟
- د بسوونکي ورخ خه ډول ولمانځو؟

حضرت محمد (ص) زموږ د مسلمانانو لارښود دی. او مسلمانان د حضرت محمد (ص) د زېږيدو په ورخ د قرآن کريم ختمونه او دعا ګانې کوي. بسوونکي د هېواد د ماشومانو روزونکي دي. د بسوونکي ورخ په ټول هېواد کې د شعرونو او مقالو په لوستلو لمانځل کېږي.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پري وکړي.
- زده کوونکي دې د بسوونکي د ورځې په هکله د خپل بسوونکي شخه پونستې وکړي.

د ارزونې پونستې:

- د حضرت پیغمبر (ص) د زیریدو ورڅه وخت ده؟
- د بسوونکي د ورځې خه ډول لمانځنه وکړو؟

کورني، دنده:

له خپلې مور او کورنۍ سره د مهمو ورځو په باب خبرې وکړئ.

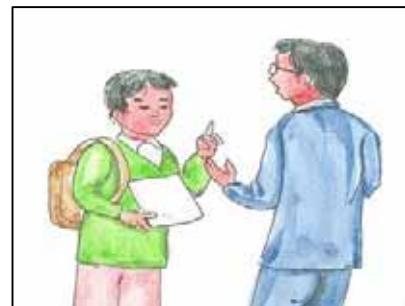

يو ويشتم لوست

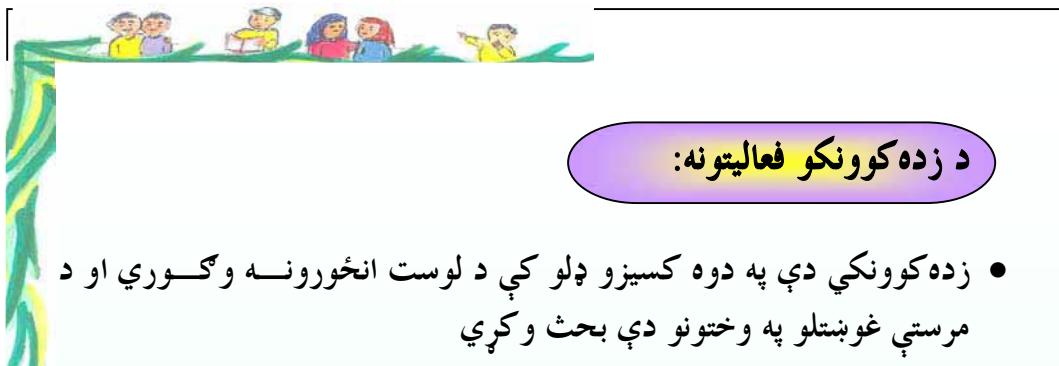
مرسته کول او مرسته غوبنېتل

د لوست مونځه: چې زده کړونکي د مرستي کولو او د مرستي غوبنېتلو د خانګړو خایونو په ارزښت پوه شی او په عمل کې پې وښودلې شي.

- په ټور کې له چا سره او په کوم کار کې مرسته کوي؟
- په بسوونځي کې له چا سره په کوم وخت کې مرسته کوي؟
- په ټور کې له چا نه په کوم وخت کې مرسته غوارې؟
- په بسوونځي کې له چا نه په کوم کار کې مرسته غوارې؟

لوی خدای (ج) انسان یو ټولنیز موجود پیداکړی دی. انسانان په ټور، بسوونځي او هر څای کې یو د بل مرستي ته اړ دی. مور بايد د خواشینی او یا وپري په وخت کې له مشرانو څخه مرسته وغواړو او له خپلو ټولکېوالو او کوچنیانو سره مرسته وکړو.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزرو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د مرستې غوبنسلو په وختونو دې بحث وکړي
- خو زده کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د مرستې غوبنسلو تمیل وکړي. د مثال په توګه: د ریاضي د لوست په ستونزو کې له بل زده‌کوونکي خخه څنګه مرسته وغوبنسل شی.
- زده‌کوونکي دې د مرستې کولو یو حالت بیان کړي.

پوبنستې:

- ولې باید د کور په کار کې برخه واخلو؟
- ولې د یو دوست د زره خوا له غور نیوں مرسته ټکنل کېږي؟
- څنګه په ټولګي کې یو له بل سره د لوستونو او کورني کار په باب مرستې وکړو؟

کورنۍ دنده:

- د مرستې غوبنسلو د مناسب ځای او وخت په باب له کورنۍ خخه لارښوونه وغوارئ

دوه ويشتم لوست

گله کار (حشر)

دلوست موخه : چې زده کونکي د گله کار له پاره د دندو د ويسلو په ګټو پوه شي.

- په بسوونځي او کور کې گله کار خه ګته لري؟
- په کومو کارونو کې تولګیوال باید یو له بل سره مرسته وکري؟
- د یو گله کار د کولو نه مخکې خه وکرو؟

موب د بسوونځي او کور په پاکولو کې حشر کوو. د گله کار په وخت کې خوشحاله او سو او یو له بل سره شخره نه کوو. د گله کار له پیل نه مخکې دندې وېشو تر خو زموږ کار ژر پای ته ورسپېي او هم ډېر ستري نه شو.

د زده گونکو فعالیتونه:

- زده گونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د ګډه کار په اړه دې خپل د سترګو لیدلی حال یاد کړي.
- د نیالګکیو کینولو او یا د بنوونځی د غولي د پاکولو له پاره دې د ګډه کار لپاره دندې وویشي او تمیل دې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په ګډه کار کې خنګه دندې وویشو؟
- ګډه کار خه ګټه لري؟
- د ګډه کارونو له پیل خخه مخکې مشوره له چا سره وشي؟

کورنۍ دنده:

د نوي لوست کيسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او خپل انځورونه ورته ونسایاست.

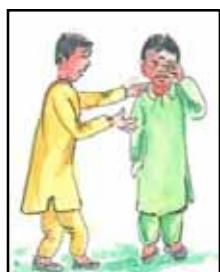
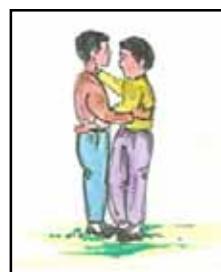

درویشم لوست

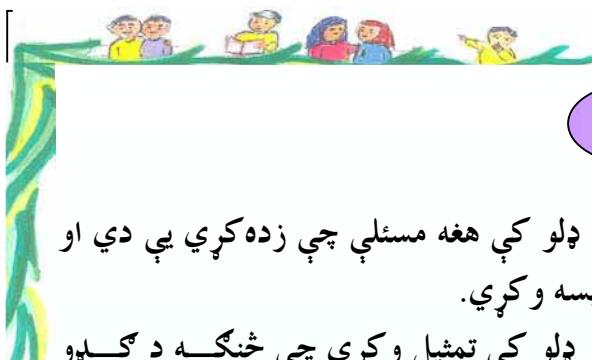
دفصل لنډیز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې خپرکي د هر لوست مهم تکي په عمل کې تطبيق کړئ شي.

- ستړي مشي خو ډولونه لري؟
- نړدي دوست ولی ضرور دی؟
- د اسلام د پیغمبر (ص) زیږيدنه خنګه لمانځو؟
- له ګاونډیانو سره خه وخت حشر کړو؟

موږ زده کوونکي د کور او بسوونځي په ګلپو کارونو ګې برخه
اخلو. پېژندل شوې ورڅي لکه د حضرت محمد (ص) د زېږيدو ورڅ د
نسوونکي ورڅ، د اختر ورڅ، او د مور ورڅ لمانځو.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې هغه مسئلي چې زده‌کري يې دې او په عمل کې يې پلې کري دې کيسه وکري.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې تمثيل وکري چې خنگه د ګډو کارونو له پاره دندې ويشي.
- زده‌کوونکي دې د اختر په باره کې يوه جمله ولیکي.

د ارزونې پوبنتې:

- ولې د ستړي مشي په وخت کې مسکي شو؟
- خنگه له څيلو دوستانو سره د زړه خواله وکړو؟
- خه وخت باید مرسته وغواړو؟

کورني دنده:

زده‌کوونکي دې د هغه خه په باره کې چې له دې کتاب خنخه يې زده کري له کورني سره خبرې وکري.

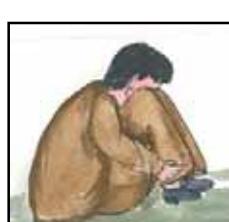
څلور ويشتم لوست

څلورم فصل

خواشيني

د لوست موځه: چې زده کونکي د خواشيني نښي نښاني و پېژني د خپل خان او نورو د آرامولو لاره په عمل کې وښودلې شي.

- هغه خوک چې خواشيني وي خنګه پېژندل کېدلې شي؟
- آیا ته کله خواشيني شوي يې؟
- کله چې خواشيني یاست خنګه خپل خان خوشحالوئ؟
- له هغه چاسره چې خواشيني وي خه ډول مرسته وکړو؟

تول کسان که مشران وي که کشران، زده کونکي که بسوونکي، خینې وخت خواشيني کېږي. که چېرې خواشيني چېړه اوږدې شي د ناروغۍ لامل کېږي. د خواشيني د کمولو لپاره بايد د هغې دليل مور، پلار، يا خپل یو دوست ته ووایو تر خو مو زړه په کرار شي

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې د خواشيني حالت او د زره خوالې کول په دوه کسيزه ډلو کې تمثيل کړي بیا دې خو ډلي د ټولکي په وړاندې خپل تمثيل ترسره کړي.
- زده کوونکي دې د بنوونکي په مرسته د ژوري ساه اېستن چې د آرامولو لاره ده د ټولکي په وړاندې تمرین کړي.

دارزواني پونستني:

- که چېري خواشيني یاست خنګه خان آراموي؟
- د خواشيني د لېږي کولو له پاره سپورت کول يا قدم و هل ګتهه لري؟
- که تل خواشيني اوسو خه کېږي؟

کورني، دندنه:

زده کوونکي دې له خواشيني خخه د ارامولو لاري چاري د خپلې کورني له غپو سره تمرین کړي.

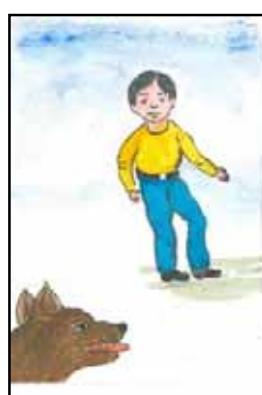

پنځه ويشتم لوست

د لوست موخه: چې زده کونکي د ډار په اړه معلومات تر لاسه کړي او د آرامولو لارې چاري په عمل کې تمیل کړای شي.

- هغه خوک چې ډارېدلې وي په خپره کې بې خه بدلون راخي؟
- ډار خه وخت پیدا کېږي او د ډار په وخت کې له چا نه مرسته غواړئ؟
- آيا تاسو په خوب کې ډارېږئ؟
- ګله چې ډارېدلې یاست کوم شیان مو اراموي؟

هر انسان که ماشوم وي او که غټه خینې وخت وپرېږي. ډار که په وينسه وي اویا په خوب کې، که دوام وکړي د ناروغۍ لامل کېږي.
ګله چې ډار شوي یو باید مبارکه کلمه له څانه سره خو څلې ووايو، او خپل ډار یو چاته ووايو.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د خپل ډار شيپي (د بېلګې په توګه له موټر، د پېچکاري د ستني، په بايسکل باندي د سپرېدو يا له حيواناتو خخه) د کاغذ پر مخ يا په ځمکه انځور کړي بيا دې هغه رنګ کړي. کاغذ دې خيرې کړي او د مخکې انځور دې په لغتو ووهی. دا کار دې خو واري تکرار کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل ډار کيسې په دوه کسيزو ډلو کې بيان کړي او بيا دې ژوري ساه ګانې و کاري.

د ارزونې پوښتنې:

- کله چې ډارېرو ولې خپل حال باید بل چاته بيان کړو؟
- خو واره باید ژوري سا ګانې وباسو تر خو آرامه شو؟
- لويان له خه شي نه ډارېري؟

کورني دنده:

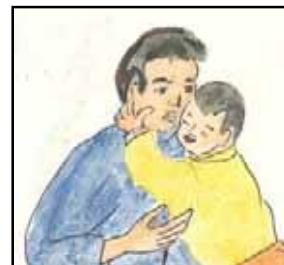
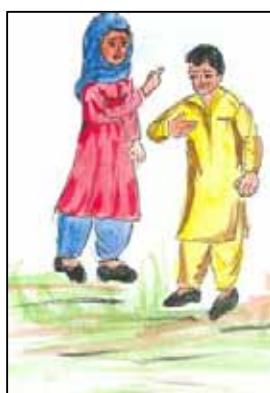
زده‌کوونکي دې د ډار کيسې او د آرامولو لاري د خپلې کورني له غړو سره شريکې کړي.

شپږ ويشتم لوست

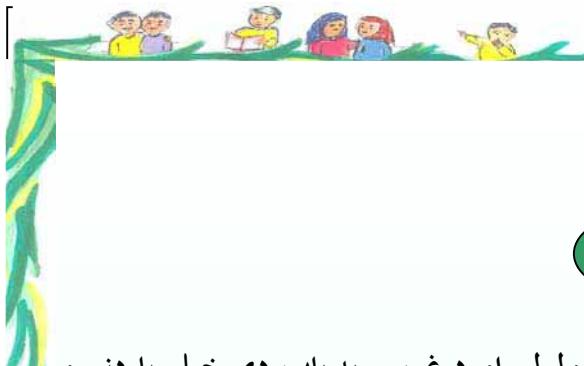
د غوسې چاره

د لوست موخته: چې زده کورونکي په خبره کې د غوسې نښې نیښانی و پیژنۍ او د قار چاره بې په عمل کې و بنودلې شي.

- هغه خوک چې په غوسمه شي په خبره کې بې خه بدلون راخي؟
- خوک چې په غوسمه وي کوم کارونه کوي؟
- خه ډول خپله غوسمه کمولای شو؟

خینې خلک چې په غوسمه شي، بدې خبرې، وهل او تکول کوي او شیان ماتوي. څېنې نور بیا خپل قهر په پته خوله زره ته اچوي. د قهر زره ته اچول د ناجوری سبب کېږي. کله چې په قهرپېرو بايد [لا حول ولا قوة الا بالله] ووايو، خان آرامه کړو او بیا په نرمی خپلې خبرې وکړو. د غوسې د کمولو له پاره بايد له یو چا سره د زره خواله وکړو يا قدم ووهو يا ورزش وکړو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې د لوست متن ولولي او د غوسې په باب دې خپلو يا دنورو کيسې په دوه کسيز و ډلو کې يادې کري.
- زده کوونکي دې د ټولکي په وراندي د قهر په وخت له ګنڅلو او جنګ خخه د ځان ژغورلو لاري تمرین کړي د بېلکي په توګه خپل خاى دې بدل کري، ژوره ساه دې وباسي، د یو دوست سره دې د زړه خواله وکړي، او یا دې د خو شبيو لپاره غلې شي او خپل فکر دې په یو بل کار کې ونبليوي.

پوبنتني:

- څنګه پوهېږي چې یو خوک په غوسمه دی؟
- د غوسې په وخت کې خه کوي؟
- له هغه چا سره چې په غوسمه وي خه باید وکړو؟
- د غوسې په وخت کې خه ډول ځان کرار کړو؟

کورني دنده:

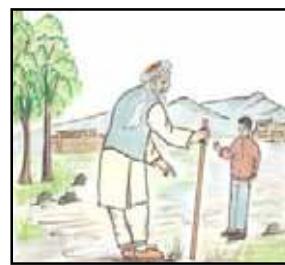
د خپلې غوسې او کراريدو په اړه د خپلې کورني. له غړو سره خبرې وکړئ.
د یوې قهرجنې څېږي انځور وکارئ.

اوه ويشتم لوست

زپورتیا (جرأت)

د لوست موخه : چې زده کوونکي د خپلو غوبنستو د خرگندونې زپورتیا په عمل کې ونسودلای شي.

- ګله چې تاسو خوک بې ځایه ملامت و بولې خه کوي؟
- که چېږي یو خوک ستا سو خخه و غواړي چې سکرت ورسه و خکوئ، خه کوي؟
- ګله چې د بسوونکي صاحب په لوست پوه نه شئ، باید خه و کړئ؟
- ګله چې له یو چا نه خواشيني شئ خه ورته وايي؟

هر خوک حق لري چې خپلې غوبنستې، اړتیاوې او خپلې د زړه خبرې بې له ډاره بيان کړي. که خپلې غوبنستې او نارضایتي بيان نه کړو ناروغه کېږو. د نورو بې ځایه غوبنستې باید ونه منو او په درناوی خواب ورکړو. ګله چې د بسوونکي په خبرو نه پوهېږو باید پوبنستنه وکړو.

د زدهکونکو فعالیتونه:

- زدهکونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او په جرات دې د خپلو خبرو کول تمثیل کړي.
- زدهکونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د مشرانو په غوندہ کې د خبرو کولو تمرین وکړي.
- یو خو زدهکونکي دې د ټولګي په وراندي د خپل ملګري د غوبستې په باب چې [د کورني کار په باره کې بنوونکي ته دروغ ووایي] د نه ویلو (رد څواب ورکولو) تمثیل وکړي.
- زدهکونکي دې د هغه بې زره زدهکونکي نوم واخلي چې نور ټولګيوال بې ځایه ټوکې پړې کوي او دی پېه خوله ناست وي او خواشيني بسکاري.

دارزونې پوښتنې:

- په کور کې د اخلاقې زړورتیا مثالونه ورکړئ؟
- خپل ټولګيوال ته خپله غوبسته خنګه خر ګنده کړو؟
- که چېږې یو خوک له تاسو نه وغواړي چې د ټولګي په دروازه کربنې وباسې خنګه څواب ورکړئ؟

کورني دنده:

په کور کې د زړورتیا د مثالونو په باره کې له خپلې کورني سره خبرې وکړئ.

اټه ويشتم لوست

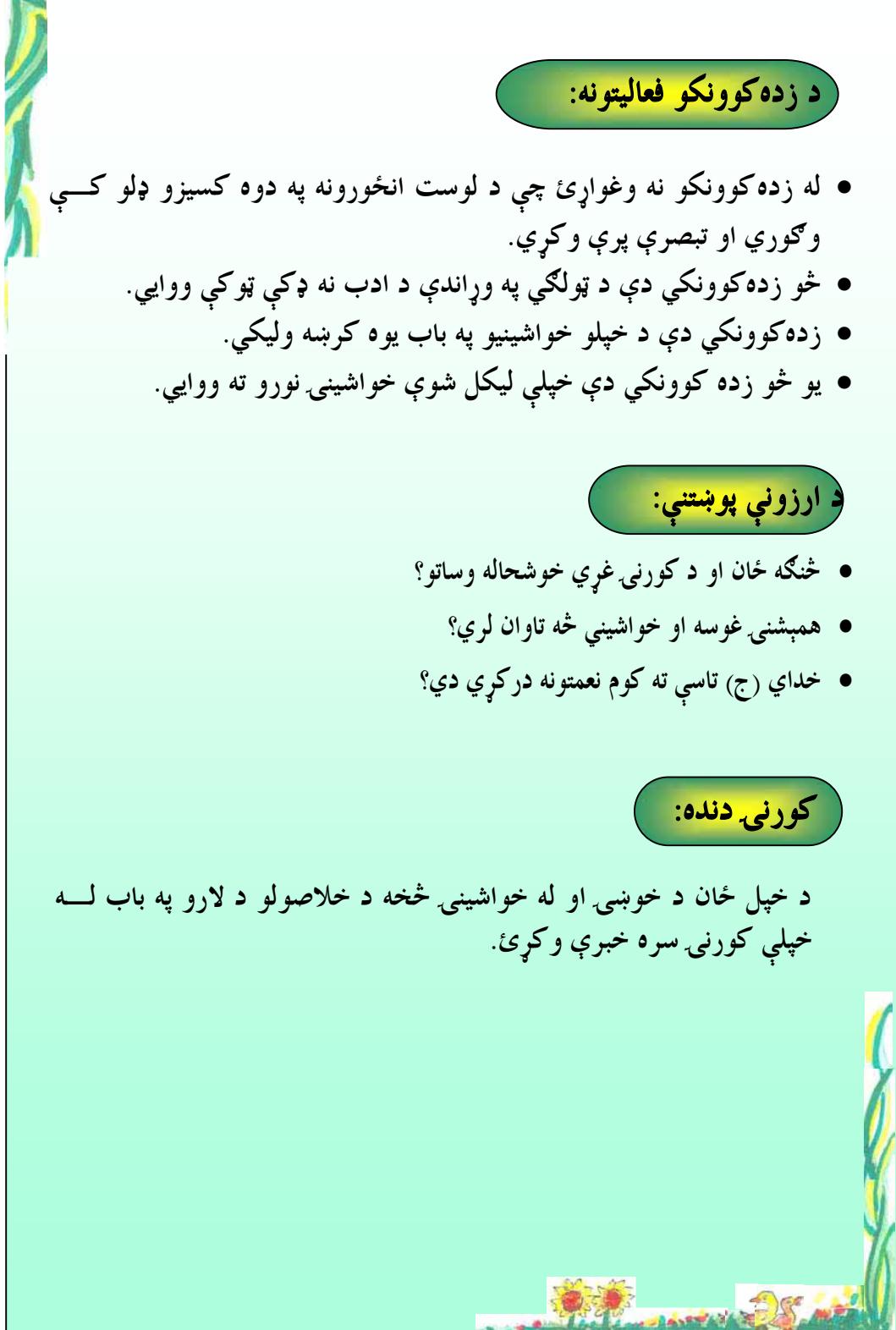

د لوست موخته: چې زده کرونکي په خبره کې د خوبني په نښو نښانو پوه شي او د خوشالۍ ګټې وپېژني.

- خوبن او سېدل خه ګټه لري؟
- خوک چې تل په غوشه وي ولې د خلکو نه خوبنېږي؟
- د خپلې کورنې غږي يا خپل خواشيني تولکیوال څنګه خوشحاله کولی شو؟

خوبني د لوی خدای (ج) یو نعمت دی هغه خوک چې د تل لپاره خواشيني يا په غوشه وي خپل دوستان له لاسه ورکوي. هغه خوک چې د خدای (ج) پر نعمتونو شکر نه وباسي تل خپه او نامېډه وي. خوشالۍ روغتیا ته ګټه لري. د دې لپاره چې خپل ځان خوشحاله وساتو باید په هغه خه چې خدای (ج) راکړي شکر وباسو او د خپل ډار او د زړه راز خپل دوست ته ووايو.

د زده کونکو فعالیتونه:

- له زده کونکو نه وغواری چې د لوست انځورونه په دوه کسیزو ډلو کې وګوري او تبصري پري وکړي.
- خو زده کونکي دي د ټولګي په وراندي د ادب نه ډکې ټوکې ووای.
- زده کونکي دي د خپلو خواشينيو په باب یوه کربنه ولیکي.
- یو خو زده کونکي دي خپلې لیکل شوې خواشيني نورو ته ووای.

دارزنې پوښتني:

- خنګه څان او د کورني غړي خوشحاله وسانتو؟
- همېشني غوشه او خواشيني خه تاوان لري؟
- خداي (ج) تاسي ته کوم نعمتونه درکړي دي؟

کورني دنده:

د خپل څان د خوبني او له خواشيني خخه د خلاصولو د لارو په باب له
خپلې کورني سره خبرې وکړئ.

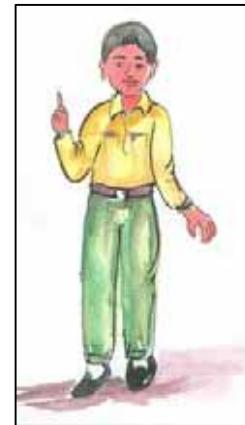
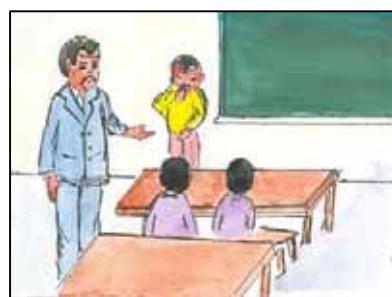
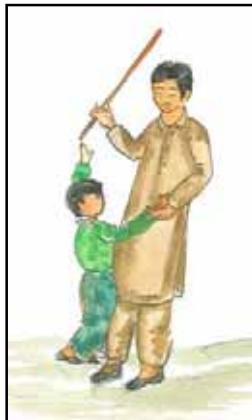

نه ويشتم لوست

د لوست موخته: چې زده کونکي بې زړه توب و پېژني او زیانونه بې په ګوته کړي شي.

- بې زړه ماشوم خنګه خبرې ګوي؟
- بې زړه توب د خه نه پیدا کېږي؟
- د بې زړه توب د له منځه ورلو له پاره خه و کرو؟
- د بې زړه تولګیوال سره خه ډول مرسته کولای شو؟

هغه ماشوم چې د وھلو، ټکولو، ملامتی او ډپرو نیوکو سره مخامنځ وي بې زړه کېږي. که چېرې د یو ماشوم به کارونه او کړاوونه وستايل شي او د زړه خواله ته بې غور و نیوں شي، بې زړه توب بې کمېږي. د نورو په مخ کې خبرې ګول جرأت زیاتوی.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو چلو کې د لوست انځورونه وکوري او د خپل بې زړه توب کیسي دې یو بل ته وکړي.
- یو خو زده کوونکي دې خپلې د وهل کېدو او رټل کېدو کیسي ټولګیوالو ته په لور آواز ووایي.
- زده کوونکي دې په دوه کسیزو چلو کې د هغه پلار ډرامه اجرا کړي چې له خپلو ماشومانو سره په مهرباني چلندا کوي، خبرو ته بې په غور غور نیسي، او د شو کارونو ستاینه بې کوي.

د ارزوني پوښتنې:

- د ماشوم د بې زړه توب لوی لاملونه کوم دي؟
- هغه ماشوم چې زپور وي د خبرو په وخت کې خنګه درېږي او آواز بې خنګه وي؟
- که چېږي ستاسي یو ټولګیوال بنه کار وکړي، تاسو خه ورته واياست؟

کورني دنده:

زده کوونکي دې د بې زړه توب په باب له خپلې کورني سره خبرې وکړي.

دېرشم لوست

د لوست موخه: چې زده کونکي خپل بنه صفتونه او استعدادونه و پیژنی او بیان پې کړای شي.

- مخکې له دې چې په بسوونځي کې شامل شي کوم کارونه دې کولی شول؟
- په لومړي تولګي کې دې خه نوي زده کړل؟
- کوم کارونه تر نورو تولګیوالو بنه کولی شي؟

لوی خدای (ج) موږ ته سترګې، غورونه، لاسونه، پښې او استعدادونه راګړي. موږ باید هغه خه چې خدای(ج) راګړي او هغه کارونه چې کولی شو و پیژنو او په خوبنۍ شکر و باسو. باید تل په یاد راپرو چې یوه ناکامي او یا د یوه شي نه درلودل زموږ بنه والی او استعدادونه له منځه وړلی نه شي.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې خپل شته او بېگنې وشميري او پر هغه کمالونو چې لري بي، ووياري.
- زده کوونکي دې د تولګي په وړاندې د خپلې یوې تبروتني او ناکامي کيسه وکړي.
- زده کوونکي دې د هغو کارونو چې په بنه توګه بي کولي شي (لكه د اوبو راړل، جارو کول، مرسته کول، تېزه منډه کول، او داسې نور) بیان کړئ.

د ارزونې پوبنتې:

- څنګه موږ د هغه خه چې خدادی (ج) راکړي قدر وکړو؟
- ولې د یوه شي د نه درلودو خخه غمجن نه شو؟
- څنګه د ناکامي د تکرار مخه ونيسو؟

کورنۍ دنده:

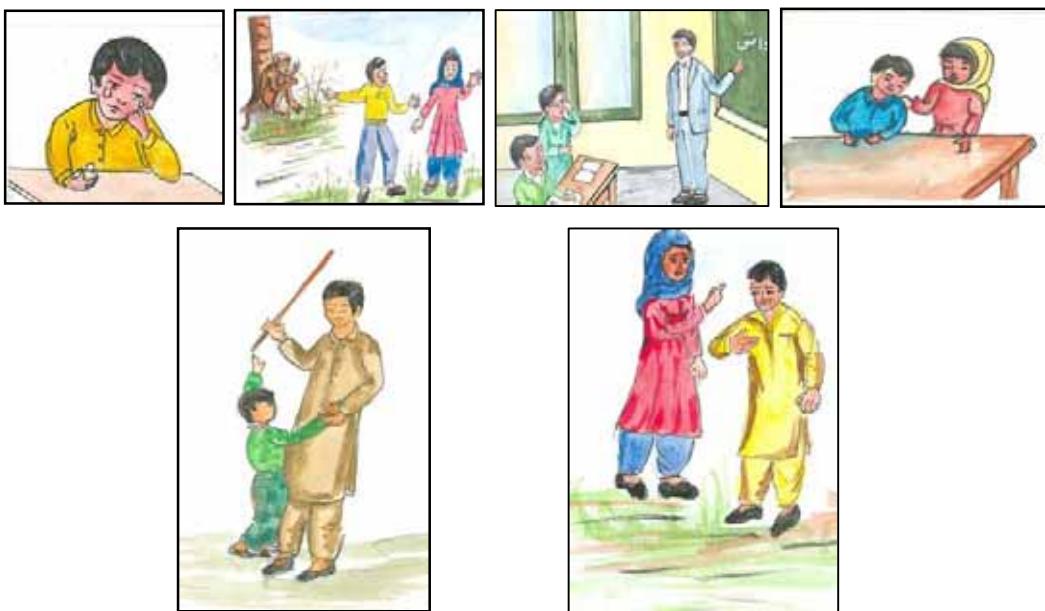
د خپلو بنو صفتونو او کمالونو په باب د کورنۍ سره خبرې وکړئ او د کورنۍ د یوه غړي یو بنه کار وستایئ.

يو دبرشم لوست

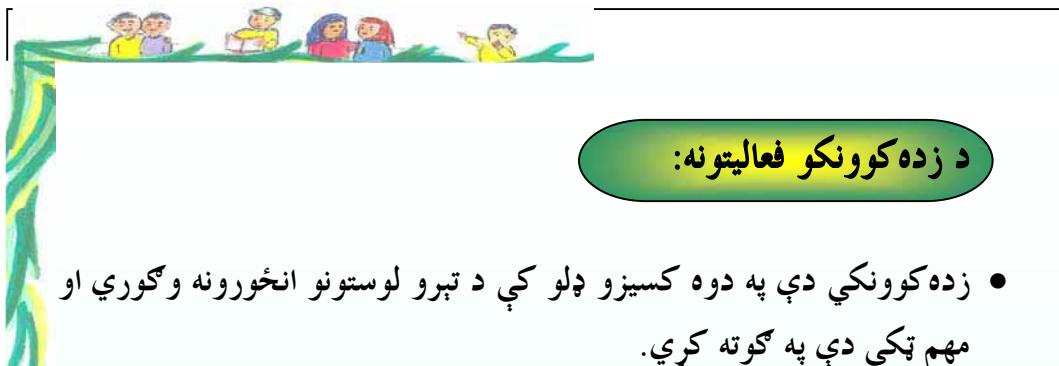
د دريم فصل لنډويز

د لوست موخته: چې زده کوونکي د تير خپرکي د لوستونو مهم تکي په عمل کې وښو دلای شي.

- کله چې بې خایه ملامت شی خنګه خپله نارضايتي بيانوئ؟
- له خپه ماشوم سره خنګه مرسته کولای شي؟
- کله چې ډارېدلې ياست خپله د ډارکيسه مو چاته کري د؟
- په خه ډول کولي شو چې په خپلو کورنيو کې خوبنۍ زياتې کرو؟

مورد زده کوونکي له خپلو درسوونو خخه د زده کري کمالونه په
خپل ورځني ژوند کې عملي کوو تر خو زمود او زمود د کورنيو
ژوند بنسه شي.

د زده ګونکو فعالیتونه:

- زده ګونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د تېرو لوستونو انځورونه وګوري او مهم تکې دې په ګوته کړي.
- زده ګونکي دې د خپل زړورتوب په باب يو مثال ولیکي.
- يو خو زده ګونکي دې د خپل زړه ورتوب مثالونه په لور آواز ټولکیوالو ته واوروسي.

د ارزونې پوبتنې:

- زیاته او همېشني غوشه خه زیان لري؟
- تاسي په خپله کومه تیروتنه اقرار کړي، چېرته او خه وخت؟
- د خپگان په وخت کې د تېروښو یادونو په یاد راولل خه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده ګونکي دې د تېرو لوستونو د غټو تکو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د دوى نظر دې وغواړي.

دوه دېرشم لوست

پنځم فصل

په څان مهرباني

د لوست موخه: چې زده کوونکي به خپل څان او نورو د مهرباني په ارزښت پوه شي او عملې بلګې پې بیان کړئ اشي.

- ستاسو په نظر خوک مهرباني ته اړتیا لري؟
- په څان خنګه مهرباني کولی شو؟
- په څان د ظلم خو مثالونه راوړي؟

مهرباني د لوی خدای (ج) یو صفت دی. مهربانه سري هم په څان زړه سوزي هم په نورو. که کوم کار ترې خراب شي څان ډېر زیات نه ملامتوی. کله چې ستړۍ وي په خپل بدن زړه سوی کوي او استراحت کوي. کله چې خپل څان په تفریح بوختوی. خپل وجود په سگرت او ناپاکه ډوډی نه ناروغه کوي.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې په خپل ځان د مهربانی مثالونه راوري چې څنګه ځان له خواشیني او خطرونو څخه وساتي.
- زده کوونکي دې د ځان د ساتلو مثالونه لکه په کور کې د ننه او له کور څخه بهر له خطراتو څخه ځان ساتل، تفریح او ورزش کول، د نوکانو لنډول، د ځان پاک ساتل، د پاکو خورو خورل بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په خپل ځان څنګه مهربانه واوسو؟
- آيا په سپو کې ځان نه پټول په ځان ظلم بلل کېدای شي؟
- د نارو غني په وخت کې څه ډول په خپل ځان مهربانه کېدای شو؟

کورنۍ دنده:

په خپل ځان باندي د مهربانی دوه بېلګې ولیکۍ او له کورنۍ سره خبرې پرې وکړئ.

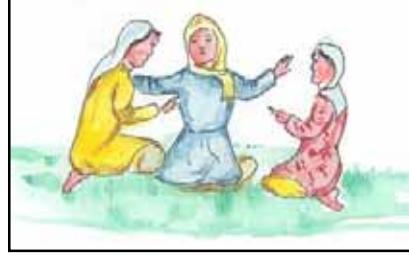
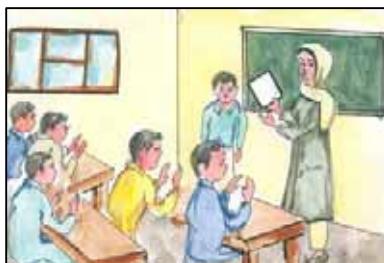

دري دبرشم لوست

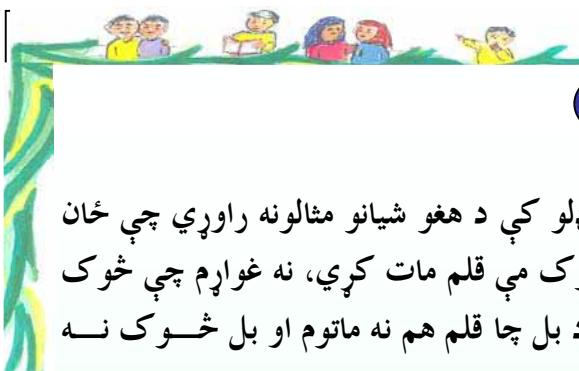
بنه نيت او پيرزوينه

د لوست موخه: چي زده کرونکي د بنه نيت او لوربني سره آشنا شي او عملی مثالونه ورکړئ.

- د یوه تولګیوال په خوشحالی کې خنګه برخه واخلو؟
- د یو دوست په بریالیتوب کې خنګه مرسته وکرو؟
- کوم زره سواندی سړی پېژنۍ؟

بنه نيت او پيرزوينه د مسلمان صفتونه دي. موږ باید د نورو په بریالیتوب او پرمختګ خوشحاله شو او خپله خوبني نورو ته خرگنده کړو. موږ باید له نورو سره د دوى د بریالیتوب په لاره کې مرسته وکړو. هماځسي چې څان ته خپکان نه غواړو، نورو ته هم باید د خپکان لامل نه شو.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د هفو شیانو مثالونه راوړي چې خان ته یې نه غواړي (نه غواړم چې خوک مې قلم مات کړي، نه غواړم چې خوک مې ووهي) او بیا دې ووایې چې د بل چا قلم هم نه ماتوم او بل خوک نه وهم).
- زده‌کوونکي دې په ډلو کې د یو داسې سې تمثيل وکړي چې د خپل ګاونډي ماشوم د نويو کالیو مبارکي ورکوي او د زره له کومي ورته خوشاله دې.

د ارزونې پوبستني:

- کله چې خپل د لوې شیان له نورو ماشومانو سره شريک کړئ خه کېږي؟
- کله چې ډېر وړې یاست او د ټولګیوال سره ډېره توده ډوډي وي، په زړه کې خه ولې؟

کله چې له ستاسي سره او به وي او یو بل ټولګیوال ډېر تېږي وي، د دې ټولګیوال به په زړه کې خه راشي؟

کورنۍ دنده:

د خير غوبستني او پېروزني په اړه له خپلې کورنۍ خخه مثالونه وغواړئ.

څلور دېرشم لوست

دعوا

د لوست موخته: چې زده کوونکي دعوا وېژنې او بې له جګړې بې د اوارولو له لارو سره بلد شي.

• دعوا خه شي؟ ۵۵

• خه وخت د زده کوونکو ترمنځ دعوا پېښېږي؟

• دعوا په کوم وخت کې زیان لري؟

په ژوند کې اختلاف او دعوا پېښېږي. زموږ دنده دا ده چې مخالفت او دعوا له جګړې او کنڅلوا پرته اوار بې کړو. د دعويې د اواري تر ټولو نسه لاره د خبرو کولو په مرسته پیداکړي. د خبرو کولو په وخت کې باید ادب او درناوی په ګلکه په پام کې ونيول شي.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري خپلې کيسې دې د دعوي په باب یو بل ته ووایي.
- یو یا دوه زده‌کوونکي دې د تولګي منځي ته راشي خپلې د دعوي کيسې دې په لور آواز تولګيکړو ته واورووي.
- خو زده‌کوونکي دې د خبرو له لارې د یوې دعوا د اوړولو تمیل وکړي.

د ارزونې پوبنټې:

- دعوا خه وخت پیداکېږي او خه وخت په جنګ اوړي؟
- که یوه دعوا اوارة (حل) نه شي خه کېږي؟
- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟

کورني دنده:

زده‌کوونکي دې د دعوا په اړه یوه جمله وليکي او په رغنده سیالي کې دې دهلك یا نجلۍ انځور وکاري او د خپلې کورني له غړو سره دې پرې خبرې وکړي.

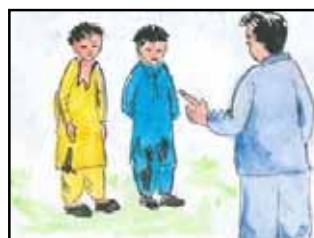

پنځه د برشم لوست

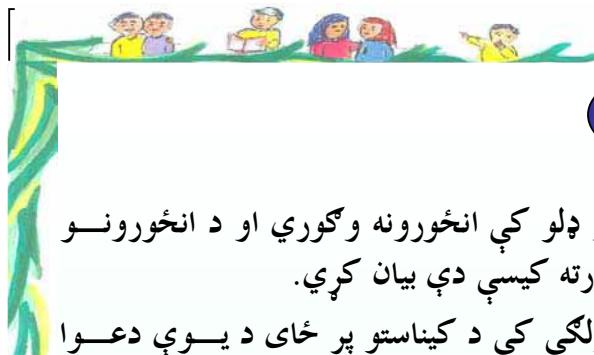
جګړه

د لوست موخته: چې زده کوونکي د جګړي زیانونه ویژني د خبرو له لارې د دعوې اواري په عمل کې وسولی شي.

- دعوا او جګړه خه توپیر لري؟
- جګړه خه زیانونه لرلای شي؟
- دعوا که په جګړه وانه وړي خه ګټه لرلی شي؟
- خبرې اترې خنګه د جګړې مخه نیولای شي؟

جنګ د خپکان او مرورتیا سبب کېږي. په جګړو کې انسانو ته ژوبله اوړي او شیان پکې ماتېږي. د خبرو په وخت کې لومړي باید ستونزه بیان شي، بیا هر پلو ووایي چې خه غواړي. کله چې په ستونزه وپوهیېو بیا د اواري خو لارې پیدا کرو. کله چې د حل ډیرې لارې پیدا شي، تر تولو بنه لاره دې غوره شي چې د تولو لورو له پاره د منلو وړ وي.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو چلو کې انځورونه وګوري او د انځورونو لاندې مطلب دې ولولي خپلې ورته کيسې دې بیان کړي.
- د زده کوونکو یوه ډله دې په ټولګي کې د کیناستو پر ځای د یوې دعوا تمثیل وکړي. نور زده کوونکي دې د دغې دعوا د اواري د لارو وړاندیزونه وکړي. بیا دې د بنوونکي په مرسته هغه لاره غوره شي چې د دعوا د دواړو اړخونو له پاره د منلو وړ وي.

د اړزونې پوښتنې:

- ولې د دعوا د اواري لارې د خبرو له لارې وليتو؟
- که چېږي د خبرو له لارې دعوا د اواري لارې و نه مومني خه به وشي؟
- په خبرو اترو کې کوم تکي په پام کې ونيسو؟

کورنۍ دنده:

د خبرو له لارې د دعوا او جګړې د حل کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ او مثالونه ترې وغواړئ.

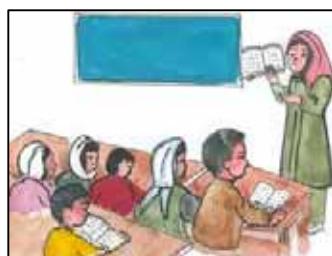

شپږ دېرشم لوست

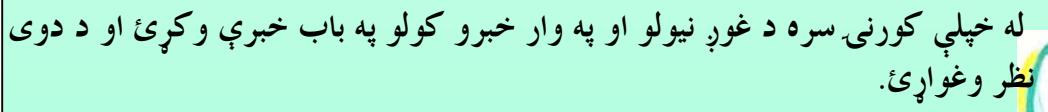
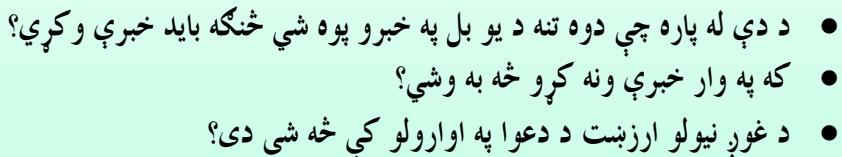
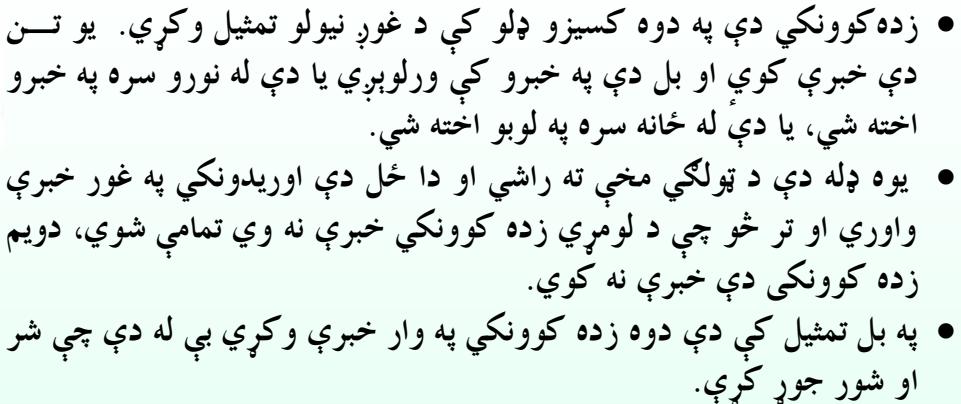
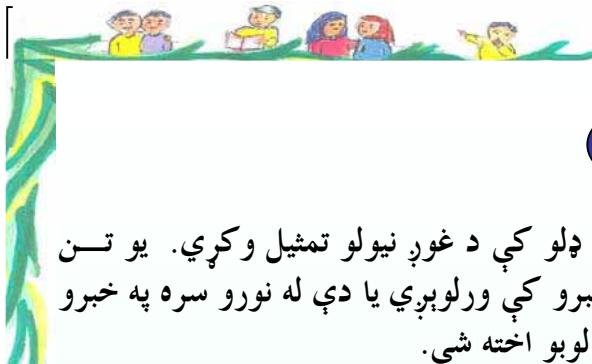
غوره نیول

د لوست موخته: چې زده کړونکي د غوره نیولو بېگنې وېژنې او په خير سره د غوره نیولو عادت په عمل کې وښي.

- کله چې خوک مود ته غوره پېړي، کوم کارونه باید ونه کرو؟
- که چېرې یو خوک د غوره نیولو پرخای ستاسې په خبرو کې را ودانګي
تاسو ته خه احساس پېداکېږي؟
- په غور سره غوره نیول خه ګټه لري؟
- خنګه پوهېږو چې په غور سره مو غوره نیولي دي؟

د یو چا خبروته غوره نه نیول بې ادبی ده. که چېرې د چا خبرو
ته غوره ونه نیسو، په خبرو به یې پوه نه شو. خوک چې خبرې راسره
کوي باید هرې خوا ته ونه ګورو، د خبرو په منځ کې ورونه دانګو، او
له کوم شي سره څان په لوبو بونخت نه کرو.

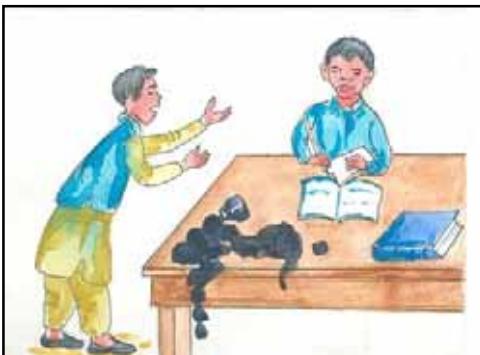

اوه دبرشم لوست

په تېروتنو اقرار

د لوست موخته: چې زده کوونکي په تېروتنو د اقرار په ګټۍ پوه شي او ببننه غږښته تمیل ګړای شي.

- ګله چې په سهوي سره د چا پر پښه، پښه ګېړدو باید خه وکړو؟
- ګله چې یو شئ له مورډ خخه مات يا خراب شي، خپلې مور او پلار ته خه ووايو؟
- له خپل ټولګیوال خخه د بښني لاره کومه ده؟

هر انسان سهوه او تېروتنه کوي. باید په خپلو تېروتنو اقرار وکړو او ببننه وغواړو. ربستیا ویل د خدای (ج) خوبنېږي او په هر حال کې باید یوازې ربستیا ووايو.

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د دې لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- خو کسه زده‌کوونکي دې د تولکي منځي ته راشي او په خپلو تېر وتنو دې اقرار وکړي او بنښه دې وغواړي.
- خو کسه دې د دروغجن ماشوم تمیل وکړي چې هیڅ خوک بې په خبرو باور نه کوي او تول په سپکه ستړکه ورته ګوري.

د ارزونې پوبنتني:

- آيا په خپلو تېروتنو اقرار رښتیا هم د بنو خلکو کار دی؟
- داسې خوک پېژنۍ چې د خپلې سهوي په خاطر بې بنښه غوبنتې وي؟
- آيا رښتیا هم په تېروته اقرار نه کول مورب دروغجن کوي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په تیر وتنو د اقرار او رښتیا ويلو په باب له خپلو کورنیو سره خبرې وکړي او له دوى خخه دې مثالونه وغواړي.

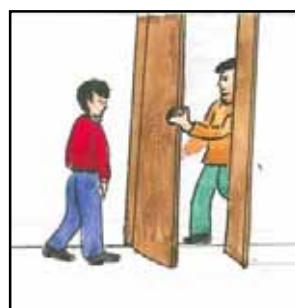

اته ديرشم لوست

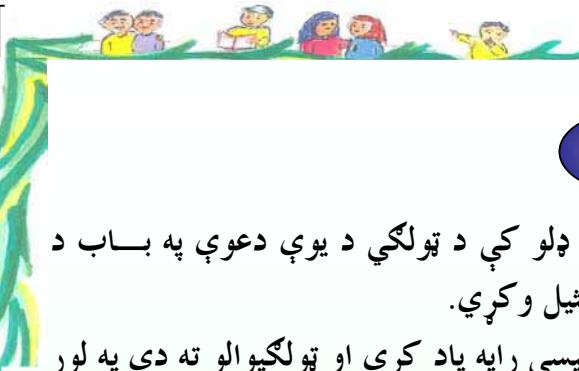
د بښني غونېتل

د لوست موخته: چې زده کوونکي د بښني غونېتل په خواب کې له بښني سره بلد شي.

- که خوک له موږ خخه بښنه وغواړي موږ خه وکړو؟
- بښنه خنګه کېږي؟
- کله چې د یو چا تر غلطی ورتپريېو، خنګه بښنه وکړو؟

کله چې یو تولګیوال د خپل ناوره کار په خاطر بښنه وغواړي
موږ ته پکار ده چې له خپلې غوسې نه تېر شو، خپه او مرور پاتې نه شو.
خوک چې بښنه غواړي باید وعده وکړي چې خپل ناوره کار بیا نه
تکراروي. او خوک چې بښنه کوي باید مرور پاتې نه شي.

د زده ګونکي فعالیتونه:

- زده ګونکي دې په دوه کسیزو چلو کې د ټولگي د یوې دعوي په باب د بنښې غوښتني او عفوې کولو تمثيل وکړي.
- نور زده ګونکي دې د بنښې کيسې راپه یاد کړي او ټولګيوالو ته دې په لور آواز واوروسي.
- زده ګونکي دې د بنښې غوښتني او عفوې کولو په باب یوه یوه کربنمه ولیکي.
- خو زده ګونکي دې خپلې جملې په لور آواز نورو ته واوروسي.

د ارزونې پوښتنې:

- بنښه بنه کار دی؟ ولې؟
- آيا دا ربنتیا ده چې د بنښې غوښتل او عفوه کول دوستي تینګوی، ولې؟
- خومره وخت د مرور پاتې کېدو له پاره بس دی؟

کورنۍ دنده:

د عفوې په باب خپلې لیکلې جملې د کورنۍ غړو ته ولولې او د دوی نظر پري وغوارئ.

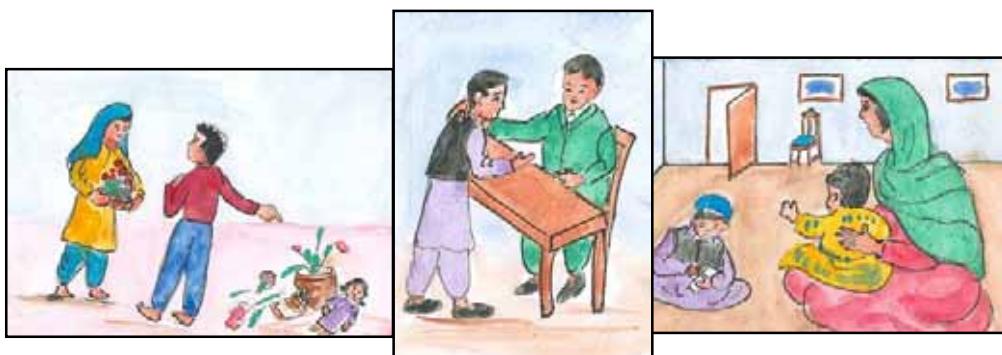

نه ديرشم لوست

د خپکان وروسته پخلاينه

د لوست موخيه: چې زده کوونکي له خپکان وروسته د پخلاينې لاري وېژني او په عمل کې وښودلای شي

- کله چې يو خوک له مود نه خپه وي خنګه ورسره پخلا شو؟
- د پخلا کېدو طریقې کومې دي؟
- که د خپکان يا جګړې نه وروسته پخلا نه شو خه کېږي؟

د جګړې او اوږده خپکان له امله د انسانانو دوستي له منځه خي.
کله چې دوه تنه يو له بله مرور او خپه وي، يو له بل سره مرسته نه شي
کولی، او بنایې جګړې ته پلمې جورې کړي. د دې لپاره چې خپه
کسان سره پخلا شي اول باید يو د بل نه ببننه وغواړي او د يو بل تېر
وتنې عفو کړي. بیا نو د پخلاينې لپاره یا لاسونه سره ورکوي او یا يو
بل په غېړ کې نيسې. کله چې پخلاينه وشي بیا نو مرور بېرته سره
دوستان شي.

د زده کونکو فعالیتونه:

- زده کونکی دې په دوه کسیزو ډلو کې د پخالینې تمثيل وکړي.
- خو زده کونکی دې د تولګي مخې ته راشي او داسي تمثيل دې وکړي:
  - لومړۍ سره مرور وي او له یو بل سره خبرې نه کوي
  - بیا یو له بله معذرت غواړي او په خپلوا اشتباہ گانو اقرار کوي
  - بیا دواړه لاسونه سره ورکوي یا په غښتو کې یو بل نیسي او په خندا او خوشالي سره پخلا کېږي.

د ارزونې پوبنتني:

- ولې باید د ډېر وخت له پاره مرور پاتې نشو؟
- آیا دا ربنتیا ده چې که په تېروتنو اقرار ونه شي او بننه ونه غونښتل شي، پخالینه به ژر په مرورتوب بدله شي؟
- پخالینه سخته ده که خپکان؟ ولې؟

کورنۍ دنده:

زده کونکی دې له جګړې وروسته د پخالا کېدلو په اړه خو جملې ولکې او له کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

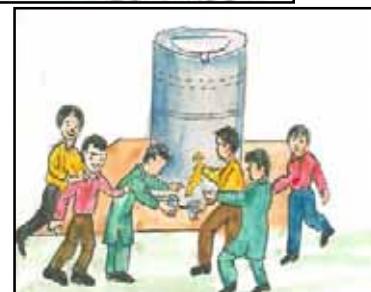

څلوبېنسم لوست

د پنځم فصل لنهیز

د لوست موخته: زده کوونکي دې د دې څېرکي د هر لوست په زره پوري او عملی رایاد او په عملی کې پلي کړي.

- په خان خنګه زره سوئ لرلاي شو؟
- خنګه د کورنۍ په نورو غرو لورپينه (پېرزوینه) لرلاي شو؟
- ولې د ډيو چا خبره په غور سره واورو؟
- خنګه یوه دعوا اواره کرو چې په جګړه وانه وري؟

موږ زده کوونکي په خان او نورو مهربانه یو، په وار خبرې کوو،
د خپکان د لیرې کولو له پاره په خپله اشتباه اقرار کوو، بنسنه غواړو او
ژر سره پخلا کېږو.

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې تمیل کړي چې له شخړې وروسته خه ډول پخلاينه کېږي.
- ټول زده کوونکي دې د بنوونکو په لارښوونه لس واري اوږدي ساګانې وباسې. هوا دې د پوزې له یوه سورې خخه واخیستلاي شي او د پوزې له بل سورې خخه دې وايستلي شي.

د ارزونې پوبنټې:

- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟
- که په وار خبرې ونه کړو خه به وشي؟
- بښنه بنه کار دې که عفوه کول؟
- ولې باید د ډېر وخت له پاره مرور پاتې نشو؟

کورنۍ دنده:

د تېرو لوستونو هغه تکي چې ستاسي ډېر خوبن شوي وي د کورنۍ له غړو سره خبرې پري وکړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library